

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ

януари 2009 г.

25 март 2009 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Външен дълг на България (януари 2009 г.).....	3
<i>Динамика на декларираните нови кредити, януари 2009 г.</i>	6
<i>Ревизия на brutния външен дълг, 2006 – 2008 г.</i>	9
Таблицы.....	11
<i>Размер на brutния външен дълг по сектори (сравнителна таблица)</i>	12
<i>Размер на brutния външен дълг по сектори (месечни данни)</i>	14
<i>Матуритетна структура на brutния външен дълг (месечни данни)</i>	15
<i>Размер на brutния външен дълг по инструменти (месечни данни)</i>	16
<i>Структура на краткосрочния и дългосрочен външен дълг по инструменти</i>	17
<i>ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, притежавани от нерезиденти</i>	18
<i>Облигации на правителството, емитирани на международните пазари и притежавани от резиденти</i>	18
<i>Размер на brutния външен дълг по кредитори (сравнителна таблица)</i>	19
<i>Валутна структура на brutния външен дълг</i>	20
<i>Нетен поток</i>	21
<i>Получени кредити и депозити по сектори (сравнителна таблица)</i>	22
<i>Получени кредити и депозити по инструменти (сравнителна таблица)</i>	23
<i>Обслужване на brutния външен дълг по сектори (сравнителна таблица)</i>	24
<i>Обслужване на brutния външен дълг по инструменти (сравнителна таблица)</i>	25
<i>Нетен външен дълг</i>	26
<i>Географска структура на външния дълг на Други сектори</i>	27
<i>Отраслова структура на външния дълг на Други сектори</i>	28
<i>Лихвена структура на външния финансов дълг на Други сектори</i>	29
<i>Индикатори на външния сектор (таблица и графики)</i>	30
Методологически бележки по отчитането на brutния външен дълг на България	37
Информация за външния сектор, публикувана на интернет страницата на БНБ.....	43

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ¹

ЯНУАРИ 2009 г.

Брутен външен дълг

Брутният външен дълг към края на януари 2009 г. възлиза на 36 438.6 млн. евро, като намалява с 291.1 млн. евро (0.8%) в сравнение с края на 2008 г. (36 729.8 млн. евро). Като процент от БВП² брутният външен дълг е 99.4%, като намалява с 8.3 процентни пункта спрямо декември 2008 г. (107.7% от БВП). За намалението на дълга най-силно допринася намалението на задълженията на сектор *Банки* (намаление от 302.7 млн. евро, 3.3%). Спрямо края на януари 2008 г. (28 513.9 млн. евро) брутният външен дълг нараства със 7924.8 млн. евро.

Дългосрочните задължения са 23 244.2 млн. евро (63.8% от дълга), като намаляват със 197.4 млн. евро спрямо края на 2008 г. (23 441.6 млн. евро, 63.8% от дълга). Спрямо края на януари 2008 г. (19 783.5 млн. евро, 69.4% от дълга) те нарастват с 3460.7 млн. евро (17.5%).

Краткосрочният дълг възлиза на 13 194.4 млн. евро (36% от БВП), като намалява с 93.7 млн. евро (0.7%) спрямо края на 2008 г. (13 288.2 млн. евро, 38.9% от БВП). Намалението на краткосрочния дълг се дължи на сектор *Банки* (намаление от 99.5 млн. евро, от което намалението на депозитите на нерезиденти е 66.8 млн. евро), докато краткосрочните задължения на *Други сектори* се увеличават с 5.7 млн. евро (увеличение на краткосрочни финансови заеми). Спрямо края на януари 2008 г. (8730.3 млн. евро) краткосрочният дълг нараства с 4464.1 млн. евро (51.1%).

Дългът на сектор *Държавно управление* възлиза на 2626.8 млн. евро (7.2% от БВП), като намалява спрямо края на 2008 г. с 93.1 млн. евро (3.4%)³. Спрямо края на януари 2008 г. (3116.6 млн. евро) дългът на сектора намалява с 489.8 млн. евро (15.7%).

Дългът на банките възлиза на 8774.4 млн. евро (23.9% от БВП), като намалява с 302.7 млн. евро (3.3%) спрямо края на 2008 г. (9077.1 млн. евро, 26.6% от БВП). Спрямо края на януари 2008 г. (4958.3 млн. евро) дългът на сектора нараства с 3816.1 млн. евро (77%).

В края на януари 2009 г. **депозитите на нерезиденти** в местни банки възлизат на 5907.8 млн. евро, като намалението спрямо края на декември 2008 г. е в размер на 66.8 млн. евро (1.1%).

Дългът на *Други сектори*⁴ е 12 041.4 млн. евро (32.8% от БВП), като намалява със 7.8 млн. евро (0.1%) спрямо края на 2008 г. (12 049.2 млн. евро, 35.3% от БВП). В сравнение с края на януари 2008 г. (9673.9 млн. евро) той нараства с 2367.5 млн. евро (24.5%).

Към края на декември 2008 г. 61.8% (6156 млн. евро) от финансовите кредити на *Други сектори* са задължения на фирми с пряко чуждестранно участие при 62.8% (4787 млн. евро) в края на 2007 г. Увеличението на финансовите кредити на фирми с пряко чуждестранно участие допринася за 58.2% от общото увеличение на финансовите кредити на *Други сектори*.⁵

¹ Анализът е изготвен на база таблиците на брутния външен дълг по сектори в евро. Данните за 2008 г. и 2009 г. са предварителни. Данните за 2006 – 2008 г. са ревизирани. С отчета за февруари 2009 г. данните за януари 2009 г. ще бъдат ревизирани.

² При брутен вътрешен продукт за 2008 г. (предварителни данни на НСИ), в размер на 34 117.5 млн. евро и предварителна оценка на БНБ за 2009 г. в размер на 36 659 млн. евро.

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Поради тримесечната отчетност на предприятията данните за търговските кредити за януари 2009 г. подлежат на ревизия.

⁵ Данните се предоставят за тримесечие.

Вътрешнофирменото кредитиране⁴, нараства със 112.4 млн. евро (0.9%) и достига 12 996.1 млн. евро (35.5% от БВП) към края на януари 2009 г. при 12 883.6 млн. евро (37.8% от БВП) в края на 2008 г. В сравнение с края на януари 2008 г. (10 765.1 млн. евро) то нараства с 2231 млн. евро (20.7%).

Получени кредити и депозити⁶

Получените кредити и депозити от нерезиденти през януари 2009 г. са в размер на 164.3 млн. евро (0.4% от БВП) при 429 млн. евро (1.3% от БВП) за същия период на 2008 г.

От тях **сектор Държавно управление** е получил 4.2 млн. евро, което е с 29.8 млн. евро (87.6%) по-малко в сравнение с януари 2008 г. (34.1 млн. евро)³.

Банките са получили кредити и депозити в размер на 69.7 млн. евро (0.2% от БВП), което е с 44.7 млн. евро (близо два пъти) повече в сравнение с януари 2008 г. (25 млн. евро, 0.1% от БВП).

Други сектори са получили кредити в размер на 38 млн. евро (0.1% от БВП), или със 149.7 млн. евро (79.8%) по-малко спрямо януари 2008 г. (187.7 млн. евро, 0.6% от БВП).

Новото вътрешнофирмено кредитиране възлиза на 52.4 млн. евро (0.1% от БВП), като е по-малко със 129.8 млн. евро (71.3%) спрямо януари 2008 г. (182.2 млн. евро, 0.5% от БВП).

През януари 2009 г. са **декларирани нови кредити** от нерезиденти в размер на 342.1 млн. евро (453 кредита), което представлява намаление с 370.7 млн. евро (159 кредита по-малко) в сравнение със същия период на 2008 г. (712.8 млн. евро, 612 кредита).

За януари 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в щатски долари е 1.7% и е по-нисък с 5 процентни пункта от този за същия период на 2008 г. За януари 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в евро е 3.7% и се понижава с 0.9 процентни пункта спрямо този за същия период на 2008 г.

Обслужване на brutния външен дълг⁷

По обслужването на brutния външен дълг през януари 2009 г. са извършени плащания в размер на 801.4 млн. евро (2.2% от БВП) при 1160.3 млн. евро (3.4% от БВП) за същия период на 2008 г.

През януари 2009 г. по **обслужването на външния дълг на сектор Държавно управление** са извършени плащания в размер на 250 млн. евро (0.7% от БВП) при 87.1 млн. евро (0.3% от БВП) за същия период на 2008 г.

За януари 2009 г. **банките извършват плащания** в размер на 408.9 млн. евро (1.1% от БВП) при 836.6 млн. евро (2.5% от БВП) за същия период на 2008 г.

През януари 2009 г. по **обслужването на външния дълг на Други сектори** са извършени плащания в размер на 99 млн. евро при 111.7 млн. евро за същия период на 2008 г.

За отчетния период на 2009 г. са извършени плащания по **обслужването на вътрешнофирменото кредитиране** в размер на 43.5 млн. евро при 124.9 млн. евро за същия период на 2008 г.

⁶ Без получени револвиращи и търговски кредити.

⁷ Без плащанията по револвиращи и търговски кредити.

Нетен поток⁸

Общият нетен поток за януари 2009 г. е отрицателен, в размер на 539.3 млн. евро (1.5% от БВП) при отрицателен поток в размер на 602.2 млн. евро (1.8% от БВП) за същия период на 2008 г.

Нетният поток на **сектор Държавно управление** е отрицателен и възлиза на 179.8 млн. евро (0.5% от БВП) при положителен в размер на 18.4 млн. евро (0.1% от БВП) за януари 2008 г.

Сектор Банки има отрицателен нетен поток в размер на 329.3 млн. евро (0.9% от БВП) при отрицателен поток в размер на 807.8 млн. евро (2.4% от БВП) за януари 2008 г.

Други сектори отчитат отрицателен поток в размер на 44.6 млн. евро (0.1% от БВП) при положителен поток възлизащ на 99.5 млн. евро (0.3% от БВП) за януари 2008 г.

Нетният поток по **статията Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране** е положителен в размер на 14.4 млн. евро при положителен в размер на 87.7 млн. евро (0.3% от БВП) за януари 2008 г.

Нетен външен дълг

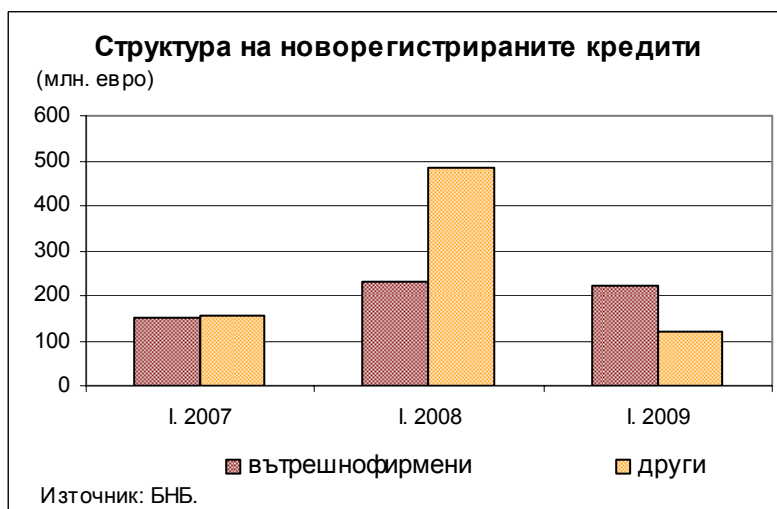
В края на януари 2009 г. **нетният външен дълг** намалява с 33.3 млн. евро (0.2%) спрямо края на 2008 г., като достига 19 328.3 млн. евро. Намалението се дължи на относително по-голямото намаление на brutния външен дълг (с 291.1 млн. евро) в сравнение с намалението на brutните външни активи (с 257.8 млн. евро). Като процент от БВП в края на януари 2009 г. нетният външен дълг възлиза на 52.7%, намалявайки с 4 процентни пункта спрямо края на 2008 г. (56.7%).

Спрямо края на януари 2008 г. (12 589.1 млн. евро, 36.9% от БВП) нетният външен дълг нараства с 6739.1 млн. евро (53.5%).

⁸ Разлика между общия размер на получените кредити и общата сума по обслужването на главници за отчетния период.

Динамика на декларираните нови кредити¹, януари 2009 г.

През януари 2009 г. са декларирани нови кредити от нерезиденти в размер на 342.1 млн. евро (453 кредита), което представлява намаление с 370.7 млн. евро (159 кредита по-малко) в сравнение със същия период на 2008 г. (712.8 млн. евро, 612 кредита). От декларираните нови кредити 335 са *вътрешнофирмени*, а 118 са *други кредити*. В сравнение с януари 2008 г. размерът на декларираните нови *вътрешнофирмени кредити* намалява с 6.4 млн. евро (2.8%), като достига 223.2 млн. евро, а размерът на *други кредити* намалява с 364.3 млн. евро (75.4%) и възлиза на 118.9 млн. евро.

• Валутна структура

През януари 2009 г. най-голям относителен дял имат кредитите в евро – 99.3% от общия размер на декларираните кредити при 98.1% за същия период на 2008 г. (таблица 1). Делът на кредитите в щатски долари възлиза на 0.5% при 1.7% за януари 2008 г.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА

Таблица 1

	Вътрешнофирмени кредити				Други кредити				Общо			
	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо
I. 2008 г.	1.5%	30.6%	0.1%	32.2%	0.2%	67.4%	0.2%	67.8%	1.7%	98.1%	0.3%	100.0%
I. 2009 г.	0.2%	64.8%	0.2%	65.2%	0.3%	34.4%	0.0%	34.8%	0.5%	99.3%	0.2%	100.0%

¹ Декларирани от местни лица нови кредити, които ще бъдат отпуснати от нерезиденти.

- **Лихвена структура**

По отношение лихвената структура на новите кредити (таблица 2) през януари 2009 г. делът на кредитите, договорени при плаващ лихвен процент, е 55.6%, а на кредитите, договорени при фиксиран лихвен процент – 23.4%. През януари 2008 г. 44.3% от декларираните нови кредити са с плаващ лихвен процент.

ЛИХВЕНА СТРУКТУРА

Таблица 2

	I. 2008 г. ¹			I. 2009 г. ¹		
	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо
Фиксиран лихвен процент	19.6%	14.5%	34.1%	5.7%	17.7%	23.4%
Плаващ лихвен процент	7.4%	36.9%	44.3%	15.1%	40.5%	55.6%
Друг вид лихвен процент ²	7.6%	3.0%	10.6%	1.6%	1.0%	2.6%
Безлихвени	1.4%	9.6%	11.0%	2.7%	15.7%	18.4%
ОБЩО	36.0%	64.0%	100.0%	25.2%	74.8%	100.0%

¹ Източник: БНБ (Регистър на негарантирания външен дълг на *Други сектори*) – по данни от декларациите за кредитите. Процентният дял е изчислен към общо декларираните нови кредити.

² Обхваща видове схеми на лихвени плащания, при които се използва повече от една ставка на лихвения процент или при които в момента на декларирането на кредита лихвеният процент не може да бъде определен от длъжника.

За януари 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в щатски долари (таблица 3) е 1.7% и е по-нисък с 5 процентни пункта от този за същия период на 2008 г. При *вътрешнофирмените кредити* (в щатски долари) лихвеното равнище се понижава с 4.6 процентни пункта и достига 2.3%, а при *други кредити* (в щатски долари) достига 1.2%, намалявайки с 3.9 процентни пункта в сравнение с януари 2008 г. (5.1%).

ЛИХВЕНИ РАВНИЩА²

Таблица 3

	Вътрешнофирмени кредити		Други кредити		Общо	
	в щ. д.	в евро	в щ. д.	в евро	в щ. д.	в евро
X.2007	12.7%	4.3%	2.5%	5.1%	2.6%	4.6%
XI.2007	8.1%	1.9%	9.1%	6.7%	9.0%	4.3%
XII.2007	2.5%	4.1%	5.3%	5.7%	5.2%	5.3%
I. 2008 г.	6.9%	3.9%	5.1%	4.9%	6.7%	4.6%
X.2008 г.	9.3%	4.1%	5.7%	6.6%	6.2%	5.2%
XI.2008 г.	5.9%	5.3%	10.3%	5.4%	6.6%	5.3%
XII.2008 г.	7.4%	4.3%	8.0%	5.4%	7.7%	5.0%
I. 2009 г.	2.3%	3.1%	1.2%	4.9%	1.7%	3.7%

За януари 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в евро е 3.7% и се понижава с 0.9 процентни пункта спрямо този за същия период на 2008 г. При *вътрешнофирмените кредити* (в евро) лихвеното равнище намалява с 0.9 процентни пункта до 3.1%, а при *други кредити* (в евро) то нараства с 0.03 процентни пункта до 4.9%.

² Данните за месечните лихвени равнища се влияят силно от условията по отделни фирмени заеми.

За януари 2009 г. среднопретеглените лихвени проценти по новорегистрираните дългосрочни кредити от чужбина в щатски долари са с 4.5 процентни пункта по-ниски, а в евро – с 5.2 процентни пункта по-ниски от среднопретеглените лихвени проценти по дългосрочни кредити в щатски долари (8.1%) и в евро (9.2%), предоставени от местните търговски банки на предприятията³. За същия период на 2008 г. разликата между лихвените проценти в страната и в чужбина е отрицателна за дългосрочни кредити в щатски долари (в размер на 0.5 процентни пункта) и положителна за дългосрочни кредити в евро (в размер на 3.1 процентни пункта).

- **Среднопретеглен матуритет**

Матуритетът на декларираните нови кредити през януари 2009 г. достига 3 години и 2 месеца, при 4 години и 6 месеца за същия период на 2008 г. Среднопретегленият матуритет на *вътрешнофирмените кредити* се понижава до 1 година и 2 месеца за януари 2009 г., при 1 година и 6 месеца за същия период на 2008 г., а на *Други кредити* достига до 6 години и 11 месеца за отчетния период, при 5 години и 11 месеца за януари 2008 г. (таблица 4).

СРЕДНОПРЕТЕГЛЕН МАТУРИТЕТ

Таблица 4
(години, месеци)

	I. 2008 г.	I. 2009 г.
Вътрешнофирмени кредити	1.06	1.02
Други кредити	5.11	6.11
Общо	4.06	3.02

За януари 2009 г. относителният дял на декларираните нови дългосрочни кредити достига 25.2% от общия размер на новите кредити (таблица 5), при 36% за същия период на 2008 г.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ДЪЛГОСРОЧНИТЕ И КРАТКОСРОЧНИТЕ КРЕДИТИ

Таблица 5

	I. 2008 г.			I. 2009 г.		
	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо
Вътрешнофирмени кредити	6.7%	93.3%	100.0%	8.6%	91.4%	100.0%
Други кредити	49.9%	50.1%	100.0%	56.5%	43.5%	100.0%
Общо	36.0%	64.0%	100.0%	25.2%	74.8%	100.0%

³ Източник на данните за лихвените проценти по нови дългосрочни кредити, отпуснати от местни банки на предприятията, е изданието „Лихвена статистика“ на БНБ.

Ревизия на brutния външен дълг за 2006 – 2008 г.

В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ) в началото на всяка календарна година БНБ извършва обичайна ревизия на предварителните данни за размера на brutния външен дълг за последните три години. Ревизии на данните за предходни години се извършват от 2002 г. насам – за осма година поред. Ревизиите по отделните статии са представени в приложената таблица.

Ревизиите се дължат основно на рекласификации и допълнително постъпила информация за финансовите и търговски заеми на предприятията за периода 2006 – 2008 г.

Brutният външен дълг към края на 2006 г. е ревизиран в посока увеличение в размер на 45.3 млн. евро, като достига 20 674.3 млн. евро. Най-голям принос за тази ревизия има *вътрешнофирменото кредитиране*, ревизирано в посока увеличение с 82.9 млн. евро.

РЕВИЗИИ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

Bruten външен дълг по институционални сектори	XII. 2006			XII. 2007			XII. 2008		
	Предварителни данни	Ревизирани данни	Ревизия	Предварителни данни	Ревизирани данни	Ревизия	Предварителни данни	Ревизирани данни	Ревизия
I. Държавно управление	3701.5	3702.2	0.7	3098.9	3099.6	0.7	2719.3	2719.9	0.6
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Търговски банки	3549.0	3549.0	0.0	5770.8	5770.8	0.0	9077.6	9077.1	-0.5
IV. Други сектори	7289.5	7251.2	-38.3	9839.4	9492.3	-347.1	11812.1	12049.2	237.1
V. Преки инвестиции: Вътрешнофирмени заеми	6089.0	6171.9	82.9	10145.2	10590.1	444.8	13039.3	12883.6	-155.7
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	20629.0	20674.3	45.3	28854.3	28952.7	98.4	36648.3	36729.8	81.5

млн. евро

Brutният външен дълг към края на 2007 г. е ревизиран в посока на увеличение с 98.4 млн. евро, като достига 28 952.7 млн. евро. Ревизиите се дължат основно на ревизиите на *вътрешнофирменото кредитиране* (с 444.8 млн. евро). Задълженията на *Други сектори* са ревизирани в посока намаление с 347.1 млн. евро.

Brutният външен дълг към края на 2008 г. е ревизиран в посока увеличение в размер на 81.5 млн. евро, като достига 36 729.8 млн. евро. Най-голям принос за тази ревизия има ревизията на външния дълг на *Други сектори* (с 237.1 млн. евро). *Вътрешнофирменото кредитиране* е ревизирано в посока намаление със 155.7 млн. евро.

ПРИЛОЖЕНИЯ

(В МИЛИОНИ ЕВРО)

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	I. 2008		XII. 2008		I. 2009		I. 09/ XII. 08		I. 09/ I. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
I. Държавно управление²	3116.6	9.1	2719.9	8.0	2626.8	7.2	-93.1	-3.4	-489.8	-15.7
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Дългосрочни	3116.6	9.1	2719.9	8.0	2626.8	7.2	-93.1	-3.4	-489.8	-15.7
Облигации, притежавани от нерезиденти ³	1249.8	3.7	1161.5	3.4	1046.5	2.9	-114.9	-9.9	-203.2	-16.3
Заеми	1866.8	5.5	1558.4	4.6	1580.3	4.3	21.8	1.4	-286.6	-15.4
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
III. Банки⁴	4958.3	14.5	9077.1	26.6	8774.4	23.9	-302.7	-3.3	3816.1	77.0
Краткосрочни	3530.0	10.3	6880.7	20.2	6781.2	18.5	-99.5	-1.4	3251.3	92.1
Заеми	307.8	0.9	799.9	2.3	782.3	2.1	-17.6	-2.2	474.5	154.1
Депозити	3131.6	9.2	5974.6	17.5	5907.8	16.1	-66.8	-1.1	2776.2	88.7
Други задължения	90.6	0.3	106.2	0.3	91.2	0.2	-15.0	-14.1	0.6	0.7
Дългосрочни	1428.3	4.2	2196.4	6.4	1993.1	5.4	-203.3	-9.3	564.8	39.5
Облигации	132.8	0.4	44.5	0.1	44.5	0.1	0.0	0.1	-88.2	-66.4
Заеми	1295.5	3.8	2151.9	6.3	1948.6	5.3	-203.3	-9.4	653.0	50.4
IV. Други сектори⁵	9673.9	28.4	12049.2	35.3	12041.4	32.8	-7.8	-0.1	2367.5	24.5
Краткосрочни	5200.3	15.2	6407.5	18.8	6413.2	17.5	5.7	0.1	1212.8	23.3
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Заеми	3641.9	10.7	4616.5	13.5	4622.2	12.6	5.7	0.1	980.3	26.9
Търговски кредити	1558.4	4.6	1791.0	5.2	1791.0	4.9	0.0	0.0	232.5	14.9
Дългосрочни	4473.5	13.1	5641.7	16.5	5628.2	15.4	-13.5	-0.2	1154.7	25.8
Облигации ⁶	305.6	0.9	289.8	0.8	291.1	0.8	1.4	0.5	-14.5	-4.7
Заеми	4167.9	12.2	5351.9	15.7	5337.1	14.6	-14.8	-0.3	1169.2	28.1
Други задължения	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
V. Преди инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	10765.1	31.6	12883.6	37.8	12996.1	35.5	112.4	0.9	2231.0	20.7
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	28513.9	83.6	36729.8	107.7	36438.6	99.4	-291.1	-0.8	7924.8	27.8

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	I. 2008		XII. 2008		I. 2009		I. 09/ XII. 08		I. 09/ I. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг ⁷	19783.5	58.0	23441.6	68.7	23244.2	63.4	-197.4	-0.8	3460.7	17.5
Краткосрочен външен дълг	8730.3	25.6	13288.2	38.9	13194.4	36.0	-93.7	-0.7	4464.1	51.1
Публичен и публичногарантиран външен дълг	4145.1	12.1	4104.4	12.0	4047.1	11.0	-57.4	-1.4	-98.0	-2.4
Частен негарантиран външен дълг	24368.8	71.4	32625.3	95.6	32391.6	88.4	-233.8	-0.7	8022.8	32.9
Револвираци кредити ⁸	2166.4	6.3	3864.8	11.3	3963.5	10.8	98.8	2.6	1797.2	83.0
Търговски кредити ^{8,9}	2451.5	7.2	2618.2	7.7	2618.2	7.1	0.0	0.0	166.7	6.8
Заеми, платими при поискване ⁸	7331.2	21.5	8627.1	25.3	8668.0	23.6	40.9	0.5	1336.8	18.2
вкл. вътрешнофирмени заеми	4233.1	12.4	4985.6	14.6	5007.1	13.7	21.5	0.4	774.0	18.3
вкл. заеми на банки	172.1	0.5	242.0	0.7	242.0	0.7	0.0	0.0	69.8	40.6

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти.

Поради прилагането на резидентния принцип дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

⁴ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁵ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантираните кредити. Не се включват вътрешнофирмените заеми. Данните обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁶ Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на Друаи сектори, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁷ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users*, IMF 2003) т. 3.14 и 7.5 задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

⁸ Данните се включват в размера на *брутния външен дълг*.

⁹ Поради тримесечната отчетност на фирмите, данните за 2008 г. подлежат на ревизия.

МАТУРИТЕТНА СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ¹

	(млн. евро)																	
	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	I. 2008	II. 2008	III. 2008	IV. 2008	V. 2008	VI. 2008	VII. 2008	VIII. 2008	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	I. 2009 – XII. 2008 млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг	7434.5	8271.5	8912.8	9018.4	9023.5	9093.0	9356.7	9430.6	9698.2	9931.2	10255.5	10325.5	10539.4	10486.5	10558.0	10248.1	-309.9	-2.9
Държавно управление ²	4455.2	3702.2	3099.6	3116.6	3092.9	2804.7	2760.8	2742.7	2715.0	2679.4	2730.5	2729.0	2845.1	2716.6	2719.9	2626.8	-93.1	-3.4
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Банки ³	755.3	913.5	1424.4	1428.3	1442.4	1470.3	1700.7	1693.4	1883.1	2057.2	2129.6	2098.5	2113.8	2178.5	2196.4	1993.1	-203.3	-9.3
Други сектори ⁴	2224.0	3655.8	4388.7	4473.5	4488.2	4818.0	4895.2	4994.5	5100.1	5194.7	5395.3	5497.9	5580.5	5591.3	5641.7	5628.2	-13.5	-0.2
Прeki инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране⁵	4138.6	6171.9	10590.1	10765.1	10983.0	11194.0	11631.5	11964.8	11826.4	12167.9	12444.8	12682.9	13044.7	12995.5	12883.6	12996.1	112.4	0.9
Краткосрочен външен дълг	3933.8	6230.9	9449.9	8730.3	9115.1	9963.4	10386.7	10524.7	12083.8	12017.6	12744.9	13223.2	13650.4	13935.9	13283.2	13194.4	-93.7	-0.7
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Банки ³	1921.3	2635.5	4346.3	3530.0	3875.7	4277.9	4768.1	4742.0	6001.3	5774.6	6410.9	6849.4	7149.1	7457.2	6880.7	6781.2	-99.5	-1.4
Други сектори ⁴	2012.5	3595.4	5103.6	5200.3	5239.3	5685.5	5598.6	5782.8	6082.5	6243.0	6334.0	6373.7	6501.3	6478.7	6407.5	6413.2	5.7	0.1
Общо	15506.9	20674.3	28952.7	28513.9	29121.5	30250.4	31354.9	31920.2	33608.4	34116.8	35445.1	36231.5	37234.5	37417.8	36729.8	36438.6	-291.1	-0.8

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

Разделянето на дълга на краткосрочен и дългосрочен се базира на първоначалния срок до падежа.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г.

Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁴ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантиранияте кредити. Не се включват вътрешнофирмените заеми. Данните обхващат само кредитите, деклариращи в БНБ и за които тя е получила информация.

⁵ В съответствие с изискванията на Ръководството по статистика на външния дълг, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003) т. 3.14 и 7.5 задълженията по преки инвестиции се класифицират като дългосрочен външен дълг.

Приложение 4

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По инструменти)

(в млн. евро)

	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	I. 2008	II. 2008	III. 2008	IV. 2008	V. 2008	VI. 2008	VII. 2008	VIII. 2008	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	I. 2009 - XII. 2008	
																	млн. евро	%
Ценни книжа ²	1870.8	2236.8	1688.4	1688.2	1634.4	1664.1	1634.4	1624.0	1626.3	1568.6	1609.6	1525.1	1604.4	1458.5	1495.7	1382.2	-113.5	-7.6
Заеми ^{3,4}	6927.8	8812.6	11063.8	11280.0	11346.9	11793.0	12110.8	12346.5	12968.5	13269.4	13638.6	14084.3	14406.0	14529.0	14478.7	14270.5	-208.2	-1.4
Търговски кредити	1069.8	1437.0	1567.0	1558.4	1549.8	1546.6	1609.4	1672.5	1768.9	1788.1	1808.4	1850.9	1857.4	1861.8	1791.0	1791.0	0.0	0.0
Депозити на нерезиденти ⁵	1396.6	1900.1	3919.9	3131.6	3426.4	3728.9	4249.9	4171.1	5318.5	5208.6	5833.3	5946.7	6196.8	6423.9	5974.6	5907.8	-66.8	-1.1
Други задължения	103.2	115.9	123.5	90.6	115.4	323.9	118.9	141.3	99.8	114.2	110.5	141.6	125.2	149.1	106.2	91.2	-15.0	-14.1
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	4136.6	6171.9	10590.1	10765.1	10983.0	11194.0	11631.5	11964.8	11826.4	12167.9	12444.8	12682.9	13044.7	12995.5	12883.6	12996.1	112.4	0.9
Заеми	3541.1	5546.4	9685.8	9851.4	10059.9	10291.4	10678.0	10960.0	10786.6	11133.4	11417.1	11642.7	12061.6	12072.1	12054.8	12167.3	112.4	0.9
Търговски кредити	596.5	611.0	883.7	893.1	902.5	882.0	933.0	984.3	1019.2	1014.0	1007.1	1031.7	974.6	914.9	827.2	827.2	0.0	0.0
Ценни книжа	1.0	14.5	20.5	20.5	20.5	20.5	20.5	20.5	20.5	20.5	20.5	8.5	8.5	8.5	1.5	1.5	0.0	-
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ	15506.9	20674.3	28952.7	28513.9	29121.5	30250.4	31354.9	31920.2	33608.4	34116.8	35445.1	36231.5	37234.5	37417.8	36729.8	36438.6	-291.1	-0.8

¹ Предаварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти. Поради прилагането на резидентния принцип дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции из Дружел сектори, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

³ Включват се държавните и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

⁴ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предаварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предаварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г.

Данните за фирмите обхващат само кредитите, регистрирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁵ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

СТРУКТУРА НА КРАТКОСРОЧНИЯ И ДЪЛГОСРОЧЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ
(по инструменти)

	(млн. евро)																	
	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	I. 2008	II. 2008	III. 2008	IV. 2008	V. 2008	VI. 2008	VII. 2008	VIII. 2008	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	I. 2009 - XII. 2008 млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг, в т. ч.:	11573.1	14443.4	19502.8	19783.5	20006.5	20287.0	20988.2	21395.4	21524.6	22099.2	22700.3	23008.4	23584.1	23481.9	23441.6	23244.2	-197.4	-0.8
Прекли инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	4138.6	6171.9	10590.1	10765.1	10983.0	11194.0	11631.5	11964.8	11826.4	12167.9	12444.8	12682.9	13044.7	12995.5	12883.6	12996.1	112.4	0.9
Други	7434.5	8271.5	8912.8	9018.4	9023.5	9093.0	9356.7	9430.6	9698.2	9931.2	10255.5	10325.5	10539.4	10486.5	10558.0	10248.1	-309.9	-2.9
Ценни книжа	1870.8	2057.8	1688.4	1688.2	1700.0	1664.1	1634.4	1624.0	1626.3	1568.6	1609.6	1525.1	1604.4	1458.5	1495.7	1382.2	-113.5	-7.6
Заеми	5563.7	6213.7	7224.3	7330.3	7323.5	7428.9	7722.3	7806.6	8072.0	8362.7	8645.9	8800.4	8935.0	9027.9	9062.2	8865.9	-196.3	-2.2
Краткосрочен външен дълг	3933.8	6230.9	9449.9	8730.3	9115.1	9963.4	10366.7	10524.7	12083.8	12017.6	12744.9	13223.2	13650.4	13935.9	13288.2	13194.4	-93.7	-0.7
Ценни книжа	0.0	179.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Заеми	1384.1	2599.0	3839.4	3949.8	4023.4	4364.1	4388.5	4539.9	4896.6	4906.7	4992.7	5284.0	5471.0	5501.0	5416.4	5404.5	-11.9	-0.2
Търговски кредити	1069.8	1437.0	1567.0	1558.4	1549.8	1546.6	1609.4	1672.5	1768.9	1788.1	1808.4	1850.9	1857.4	1861.8	1791.0	1791.0	0.0	0.0
Депозити на нерезиденти	1386.6	1900.1	3919.9	3131.6	3426.4	3728.9	4249.9	4171.1	5318.5	5208.6	5833.3	5946.7	6196.8	6423.9	5974.6	5907.8	-66.8	-1.1
Други задължения	103.2	115.9	123.5	90.6	115.4	323.9	118.9	141.3	99.8	114.2	110.5	141.6	125.2	149.1	106.2	91.2	-15.0	-14.1
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ	15506.9	20674.3	28952.7	28513.9	29121.5	30250.4	31354.9	31920.2	33608.4	34116.8	35445.1	36231.5	37234.5	37417.8	36729.8	36438.6	-291.1	-0.8

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода. Разделянето на Дълга на краткосрочен и дългосрочен се базира на първоначалния срок до падежа.

ДЦК, ЕМИТИРАНИ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР, ПРИТЕЖАВАНИ ОТ НЕРЕЗИДЕНТИ¹

	(млн. евро)																	
	ХII. 2005	ХII. 2006	ХII. 2007	I. 2008	II. 2008	III. 2008	IV. 2008	V. 2008	VI. 2008	VII. 2008	VIII. 2008	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	I. 2009 - XII. 2008	
																млн. евро	%	
ЗУНК, в т. ч.:	0.8	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	-0.1	-8.1
– в евро	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	-0.1	-9.1
– в щатски долари	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.0
По Наредба 5	9.3	8.8	8.8	28.3	28.3	28.3	28.3	28.3	15.8	15.8	14.0	14.0	14.0	14.0	14.0	14.0	0.0	0.0
ОБЩО	10.1	9.5	9.5	29.0	29.0	29.0	29.0	29.0	16.4	16.4	16.4	14.7	14.7	14.7	14.7	14.6	-0.1	-0.4

¹ Данни по тримесечни отчети на първичните дилъри на ДЦК.

ОБЛИГАЦИИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО, ЕМИТИРАНИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ И ПРИТЕЖАВАНИ ОТ РЕЗИДЕНТИ¹

	(млн. евро)																	
	ХII. 2005	ХII. 2006	ХII. 2007	I. 2008	II. 2008	III. 2008	IV. 2008	V. 2008	VI. 2008	VII. 2008	VIII. 2008	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	I. 2009 - XII. 2008	
																млн. евро	%	
Облигации	1912.5	1800.2	1700.3	1689.9	1673.2	1639.0	1653.1	1654.7	1641.4	1649.3	1697.7	1723.8	1831.4	1833.8	1736.7	1826.8	90.1	5.2
Глобални облигации	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	0.0	0.0
– 2013 г., в т. ч.:	148.2	188.0	289.6	301.0	263.0	269.7	302.2	301.3	276.2	332.7	327.4	333.6	352.6	391.3	356.1	392.4	36.3	10.2
притежавани от резиденти	1077.0	964.7	864.8	854.4	837.7	803.5	817.6	819.3	806.0	813.9	862.3	888.3	996.0	998.3	901.2	991.4	90.1	10.0
– 2015 г., в т. ч.:	175.8	143.6	172.9	168.2	177.5	165.4	174.8	187.8	193.3	200.1	212.6	218.4	234.4	329.1	234.0	402.6	168.7	72.1
притежавани от резиденти																		

¹ Включва емисиите на правителството на глобални облигации на международните финансови пазари, непогасени към края на януари 2009 г. Поради отчитането на брутния външен дълг съгласно резидентния принцип, глобалните облигации, притежавани от резиденти, се включват в общите таблици със знак минус.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(по институционални сектори)

Брутен външен дълг									
Валуты	2006	2007				2008			
	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
Евро	79.6	81.1	82.0	85.2	86.8	86.8	87.4	85.8	85.6
Щатски долар	11.9	10.6	10.8	8.8	8.2	7.1	7.1	7.3	6.8
СПТ	1.3	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други	7.2	7.1	7.2	6.0	5.0	6.1	5.5	6.8	7.7
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Държавно управление²									
Валуты	2006	2007				2008			
	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
Евро	63.7	62.0	68.4	69.7	70.4	68.9	70.7	68.4	67.7
Щатски долар	24.8	26.2	26.8	25.3	24.6	24.7	24.5	26.5	26.5
СПТ	7.0	6.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Японска йена	4.0	4.3	4.3	4.5	4.5	5.2	4.0	4.4	5.1
Други	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	1.2	0.8	0.7	0.7
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Банки									
Валуты	2006	2007				2008			
	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
Евро	80.8	85.4	86.5	90.5	91.5	89.4	91.3	87.1	82.8
Щатски долар	4.3	3.1	2.8	2.0	2.2	1.7	1.6	1.9	2.9
Български лев	12.1	11.0	10.1	6.8	6.0	8.6	6.6	10.5	13.7
Швейцарски франк	2.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2
Други	0.5	0.5	0.6	0.6	0.2	0.3	0.4	0.4	0.4
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Други сектори									
Валуты	2006	2007				2008			
	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
Евро	78.5	80.9	79.5	82.1	84.8	85.0	84.5	82.4	83.5
Щатски долар	12.0	9.4	10.2	8.7	7.6	6.2	7.1	8.4	7.1
Други	9.5	9.7	10.3	9.2	7.6	8.8	8.4	9.2	9.4
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Преки инвестиции									
Валуты	2006	2007				2008			
	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII
Евро	89.7	88.9	88.3	90.7	90.7	91.8	91.3	91.9	93.2
Щатски долар	8.6	8.1	8.7	6.7	7.2	6.2	6.8	6.0	5.0
Други	1.7	3.0	3.0	2.6	2.1	2.1	2.0	2.0	1.8
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Предварителни данни. Валутната структура на brutния външен дълг се изчислява на тримесечие.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за декември 2008 г. към 6 март 2009 г.

НЕТЕН ПОТОК¹
(По сектори)

(в млн. евро)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	I. 2008	I. 2009	I. 2009 / I. 2008	
										млн. евро	%
I. Държавно управление	-368.7	-3.3	-413.6	-1792.8	-607.5	-520.1	-452.7	18.4	-179.8	-198.1	-1077.9
II. Централна банка	-50.9	-19.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
III. Банки	152.1	137.0	847.8	428.5	878.6	2185.1	2997.4	-807.8	-329.3	478.5	-59.2
IV. Други сектори	251.9	239.4	932.2	817.8	2574.9	1876.0	1854.2	99.5	-44.6	-144.1	-144.9
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	108.7	323.2	607.9	1686.6	1889.1	3662.6	1871.1	87.7	14.4	-73.3	-83.5
ОБЩ НЕТЕН ПОТОК	93.0	677.0	1974.3	1140.1	4735.2	7203.6	6269.9	-602.2	-539.3	62.9	-10.4

¹ Разлика между общия размер на получените кредити и общата сума по обслужването на главници.

Приложение 11

**ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По институционални сектори¹)**

(в млн. евро)

	I. 2008	I. 2009	Промяна ²
I. Държавно управление³	34.1	4.2	-29.8
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	34.1	4.2	-29.8
Облигации ⁴	22.8	0.0	-22.8
Заеми	11.3	4.2	-7.0
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0
III. Банки⁵	25.0	69.7	44.7
Краткосрочни	9.8	48.5	38.7
Заеми	9.6	0.6	-9.0
Депозити ⁶	0.2	47.8	47.5
Други задължения	0.0	0.1	0.1
Дългосрочни	15.2	21.2	6.0
Облигации	0.3	0.0	-0.3
Заеми	14.9	21.1	6.2
IV. Други сектори⁷	187.7	38.0	-149.7
Краткосрочни	61.2	15.6	-45.6
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0
Заеми	61.2	15.6	-45.6
Други задължения	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	126.5	22.4	-104.1
Облигации	0.0	1.4	1.4
Заеми	126.5	21.0	-105.5
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	182.2	52.4	-129.8
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	429.0	164.3	-264.7

Дългосрочен външен дълг ⁸	358.0	100.2	-257.8
Краткосрочен външен дълг	71.1	64.1	-6.9
Публичен и публичногарантиран външен дълг	68.1	5.9	-62.3
Частен негарантиран външен дълг	360.9	158.4	-202.5
Револвиращи кредити ⁹	497.9	104.1	-393.8
Търговски кредити ^{9,10}	0.8	0.0	-0.8

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за месец януари 2009 г. спрямо януари 2008 г.

³ Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Не включва данни за задълженията на фирмите от публичния сектор, включително за държавногарантирания дълг.

⁴ Подстатията включва изменението на задълженията към нерезиденти в резултат на сделки с резиденти. Преминването на облигациите от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ По данни от банките.

⁶ Не са включени получените депозити, свързани с условни задължения.

⁷ Включва получени кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация, както и държавногарантирани кредити (източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г.).

⁸ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003) т.3.14 и 7.5 получените кредити по преки инвестиции се включват в дългосрочния външен дълг.

⁹ Данните не се включват в таблиците *Получени кредити и депозити по институционални сектори*.

¹⁰ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици към *Обслужване на брутният външен дълг (приложения 13 и 14)*.

Приложение 12

ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По инструменти¹)

(в млн. евро)

	I. 2008	I. 2009	Промяна ²
Ценни книжа ³	23.1	1.4	-21.7
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0
Облигации ⁴	23.1	1.4	-21.7
Заеми ^{5,6}	223.5	62.6	-160.8
Краткосрочни	70.8	16.2	-54.6
Дългосрочни	152.7	46.4	-106.3
Депозити на нерезиденти ⁷	0.2	47.8	47.5
Други задължения	0.0	0.1	0.1
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	182.2	52.4	-129.8
			0.0
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	429.0	164.3	-264.7

Допълнителни статии

Революиращи кредити ⁸	497.9	104.1	-393.8
Търговски кредити ^{8,9}	0.8	0.0	-0.8

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за месец януари 2009 г. спрямо януари 2008 г.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти. Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на *Други сектори*, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁴ Преминането на облигациите от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ Включват се държавните и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

⁶ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предварителни данни към 6 март 2009 г. Данните за фирмите обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁷ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁸ Данните не се включват в таблиците *Получени кредити и депозити по институционални сектори (приложение 11)*.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици към *Обслужване на brutния външен дълг (приложения 13 и 14)*.

ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По институционални сектори)¹⁾

	I. 2008						I. 2009						Промяна ²⁾			
	Главница		Лихва		Общо		Главница		Лихва		Общо		Главница	Лихва	Общо	
	157	71.4	87.1	184.0	66.0	250.0	168.3	66.0	250.0	168.3	66.0	250.0				
I. Държавно управление³⁾																
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	162.9
Дългосрочни	15.7	71.4	87.1	184.0	66.0	250.0	168.3	66.0	250.0	168.3	66.0	250.0	168.3	66.0	250.0	162.9
Облигации ⁴⁾	12.9	69.5	82.4	180.9	65.4	246.3	168.0	65.4	246.3	168.0	65.4	246.3	168.0	65.4	246.3	163.9
Заеми	2.8	1.8	4.7	3.1	0.6	3.7	0.3	0.6	3.7	0.3	0.6	3.7	0.3	0.6	3.7	-1.0
II. Централна банка																
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки⁵⁾																
Краткосрочни	832.8	3.8	836.6	399.0	9.9	408.9	399.0	9.9	408.9	399.0	9.9	408.9	-433.8	6.1	-427.7	
Заеми	821.6	0.5	822.0	172.6	0.2	172.9	172.6	0.2	172.9	172.6	0.2	172.9	-648.9	-0.2	-649.2	
Депозити	1.3	0.5	1.7	17.5	0.2	17.8	16.3	0.2	17.8	16.3	0.2	17.8	16.3	-0.2	16.0	
Други задължения	787.6	0.0	787.6	137.9	0.0	137.9	137.9	0.0	137.9	137.9	0.0	137.9	-649.7	0.0	-649.7	
Дългосрочни	32.7	0.0	32.7	17.2	0.0	17.2	17.2	0.0	17.2	17.2	0.0	17.2	17.2	0.0	-15.5	
Облигации	11.3	3.4	14.6	226.4	9.7	236.0	226.4	9.7	236.0	226.4	9.7	236.0	215.1	6.3	221.4	
Заеми	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
IV. Други сектори⁶⁾																
Краткосрочни	88.2	23.5	111.7	82.6	16.3	99.0	82.6	16.3	99.0	82.6	16.3	99.0	-5.6	-7.2	-12.8	
Инструменти на паричния пазар	47.7	8.4	56.1	11.5	0.4	12.0	11.5	0.4	12.0	11.5	0.4	12.0	-30.2	-8.0	-38.2	
Заеми	41.7	8.4	50.2	11.5	0.4	12.0	11.5	0.4	12.0	11.5	0.4	12.0	-30.2	-8.0	-38.2	
Дългосрочни	46.5	15.1	61.5	71.1	15.9	87.0	71.1	15.9	87.0	71.1	15.9	87.0	24.6	0.8	25.4	
Облигации	3.0	0.0	3.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.0	
Заеми	43.5	15.1	58.5	71.1	15.9	87.0	71.1	15.9	87.0	71.1	15.9	87.0	27.6	0.8	28.4	
V. Прeki инвестиции: вътрешнофирмени заеми																
	94.5	30.5	124.9	37.9	5.6	43.5	37.9	5.6	43.5	37.9	5.6	43.5	-56.5	-24.9	-81.4	
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (НЧНЧ+ИЧ)	1031.2	129.1	1160.3	703.6	97.8	801.4	703.6	97.8	801.4	703.6	97.8	801.4	-327.6	-31.4	-359.0	

Дългосрочен външен дълг ⁷⁾	167.9	120.3	288.2	519.4	97.1	616.5	519.4	97.1	616.5	351.5	-23.2	328.4
Краткосрочен външен дълг	863.3	8.9	872.2	184.2	0.7	184.8	184.2	0.7	184.8	-679.1	-8.2	-687.4
Публичен и публичногарантиран външен дълг	17.4	75.2	92.6	185.4	67.5	252.9	185.4	67.5	252.9	168.0	-7.7	160.3
Частен негарантиран външен дълг	1013.8	53.9	1067.7	518.2	30.3	548.5	518.2	30.3	548.5	-495.6	-23.6	-519.2
Революиращи кредити ⁸⁾	340.0	8.1	348.2	5.3	2.7	8.1	5.3	2.7	8.1	-334.7	-5.4	-340.1
Търговски кредити ^{8,9)}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹⁾ Фактически плащания. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

²⁾ Промяна за месец януари 2009 г. спрямо януари 2008 г.

³⁾ Източник: *Регистър на държавния и външногарантирания дълг* на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Не включва данни за плащанията на фирмите от публичния сектор и за държавногарантирания дълг.

⁴⁾ Поради прилагане на резидентния принцип, плащанията по външния дълг се намаляват с плащанията по ценни книжа, притежавани от резиденти и се увеличават с размера на преминалите от нерезиденти към резиденти ценни книжа (емитирани от резиденти на международните финансови пазари).

⁵⁾ По данни от банките. Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁶⁾ Включва извършени плащания на главници и лихви по кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация и плащанията по държавногарантирания дълг.

⁷⁾ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003*)

⁸⁾ Т.з.14 и 7.5 плащанията по преки инвестиции се включват в обслужването на дългосрочния външен дълг.

⁹⁾ Данните не се включват в таблиците *Обслужване на брутни външен дълг*.

Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици

към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаляване - в допълнителните таблици към *Обслужване на брутни външен дълг (приложения 13 и 14)*.

**ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По инструменти)¹**

	(в млн. евро)							
	I. 2008			I. 2009			Промяна ²	
	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва
Ценни книжа ³	15.8	69.5	85.4	180.9	65.4	246.3	165.0	-4.1
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Облигации ⁴	15.8	69.5	85.4	180.9	65.4	246.3	165.0	-4.1
Заеми ^{5,6}	100.6	29.1	129.8	329.7	26.7	356.4	229.1	-2.4
Краткорочни	43.0	8.9	51.9	29.1	0.7	29.7	-14.0	-8.2
Дългосрочни	57.6	20.3	77.9	300.6	26.1	326.7	243.1	5.8
Депозити на резиденти ⁷	787.6	0.0	787.6	137.9	0.0	137.9	-649.7	0.0
Други задължения	32.7	0.0	32.7	17.2	0.0	17.2	-15.5	0.0
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	94.5	30.5	124.9	37.9	5.6	43.5	-56.5	-24.9
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (III+IV+V)	1031.2	129.1	1160.3	703.6	97.8	801.4	-327.6	-31.4

Долгителни статии

Революращи кредити ⁸	340.0	8.1	348.2	5.3	2.7	8.1	-334.7	-5.4
Търговски кредити ^{8,9}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Фактически плащания. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за месец януари 2009 г. спрямо януари 2008 г.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от резиденти. Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на *Други сектори*, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁴ Поради прилагане на резидентния принцип плащанията по външния дълг се намаляват с плащанията по ценни книжа, притежавани от резиденти, и се увеличават с размера на преминалите от нерезиденти към резиденти ценни книжа (емитирани от резиденти на международните финансови пазари).

⁵ Включват се държавните и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.
⁶ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2009 г. към 6 март 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предварителни данни към 6 март 2009 г. Данните за фирмите обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁷ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁸ Данните не се включват в таблиците *Обслужване на brutния външен дълг (приложения 13 и 14)*.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици към *Обслужване на brutния външен дълг (приложения 13 и 14)*.

НЕТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2009	I. 2009 / XII. 2008	
																				млн. евро	%
Брутен външен дълг, млн. евро	10 768.9	10 640.6	12 686.5	15 506.9	20 674.3	28 952.7	28 513.9	29 121.5	30 250.4	31 354.9	31 920.2	33 608.4	34 116.8	35 445.1	36 231.5	37 234.5	37 417.8	36 729.8	36 438.6	- 291.1	- 0.8
Брутни външни активи, млн. евро ¹	6 896.1	7 203.3	9 482.3	10 689.4	14 146.7	17 026.8	15 924.7	15 757.0	16 119.2	16 766.0	16 559.2	17 785.5	18 096.8	19 220.6	19 192.2	18 831.7	18 684.5	17 368.2	17 110.3	- 257.8	- 1.5
Резервни активи на БНБ, млн. евро ²	4 574.8	5 308.6	6 770.4	7 370.3	8 926.4	11 936.6	11 679.6	11 686.2	12 114.5	12 836.8	12 813.9	13 234.1	13 643.1	14 377.1	14 722.0	14 192.4	14 320.7	12 713.1	12 122.6	- 590.6	- 4.6
Чуждестранни активи на банките, млн. евро ³	1 944.5	1 535.2	2 288.4	2 773.2	4 227.1	4 026.3	3 181.2	3 037.0	3 166.7	2 991.3	2 907.3	3 728.7	3 630.9	4 020.8	3 724.1	3 893.3	3 617.7	3 909.0	4 241.8	332.8	8.5
Депозити на нефинансовия сектор в чужбина, млн. евро ⁴	376.8	359.5	423.6	545.9	993.2	1 063.8	1 063.8	1 063.8	838.0	838.0	838.0	822.8	822.8	822.8	746.0	746.0	746.0	746.0	746.0	0.0	0.0
Нетен външен дълг, млн. евро ⁵	3 872.8	3 437.3	3 176.1	4 817.5	6 527.6	11 925.9	12 589.1	13 364.5	14 131.2	14 588.9	15 361.0	16 822.8	16 020.0	16 224.5	17 039.3	18 402.8	18 733.3	19 361.6	19 328.3	- 33.3	- 0.2
Нетен външен дълг (процент от БВП)	23.4	19.4	16.0	22.0	25.9	41.3	36.9	39.2	41.4	42.8	45.0	46.4	47.0	47.6	49.9	53.9	54.9	56.7	52.7	-	-

¹ Включва резервните активи на БНБ, активите на търговските банки в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

² Вкл. монетарното и немонетарното злато. Резервните активи на БНБ са преизчислени в евро по съответния курс към края на периода.

Източник: Управление „Емисионно“ на БНБ.

³ Паричен отчет, БНБ.

⁴ Източник: *Global Banking Statistics*, BIS - Basel. За октомври – декември 2008 г. и 2009 г. са използвани последните обявени данни – за септември 2008 г.

⁵ Разлика между размера на брутния външен дълг и размера на фрунтите външни активи.

Географска структура на външния дълг на Други сектори*
(по страни на кредитора)
декември 2007 – декември 2008 г.

Страна на кредитора	остатък към:				Промяна млн. евро
	31.XII.2007 г.		31.XII.2008 г.		
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	
Великобритания	833.1	10.9%	1122.0	11.3%	288.8
Холандия	1257.9	16.5%	1743.7	17.5%	485.8
Люксембург	1191.8	15.6%	1593.6	16.0%	401.8
МФИ	448.7	5.9%	512.1	5.1%	63.5
Австрия	730.7	9.6%	910.8	9.1%	180.0
Франция	502.2	6.6%	773.1	7.8%	270.8
САЩ	257.2	3.4%	303.8	3.0%	46.7
Германия	357.3	4.7%	497.3	5.0%	140.0
Кипър	237.9	3.1%	277.6	2.8%	39.8
Швейцария	170.6	2.2%	216.5	2.2%	45.9
Унгария	134.5	1.8%	167.8	1.7%	33.3
Британски Вирджински Острови	195.3	2.6%	259.9	2.6%	64.6
Япония	188.6	2.5%	327.5	3.3%	138.9
Панама	104.7	1.4%	124.3	1.2%	19.6
Гърция	66.1	0.9%	53.5	0.5%	-12.5
Лихтенщайн	41.3	0.5%	61.7	0.6%	20.4
Русия	65.1	0.9%	35.5	0.4%	-29.5
Италия	83.3	1.1%	133.4	1.3%	50.1
Чехия	37.5	0.5%	30.7	0.3%	-6.9
Израел	85.7	1.1%	86.3	0.9%	0.6
Ирландия (Ейре)	49.2	0.6%	68.2	0.7%	19.0
Швеция	49.5	0.7%	52.4	0.5%	2.8
Румъния	6.9	0.1%	10.5	0.1%	3.6
Испания	68.8	0.9%	96.2	1.0%	27.4
Белгия	99.7	1.3%	25.9	0.3%	-73.8
Естония	18.4	0.2%	20.2	0.2%	1.8
Бахамски острови	22.8	0.3%	25.5	0.3%	2.7
Кайманови острови	7.5	0.1%	4.8	0.0%	-2.8
Малта	39.2	0.5%	92.5	0.9%	53.2
Сейшелски острови	19.1	0.3%	26.3	0.3%	7.2
Турция	10.3	0.1%	13.5	0.1%	3.2
Латвия	13.1	0.2%	22.2	0.2%	9.1
Маршалски острови	12.7	0.2%	14.1	0.1%	1.4
Финландия	13.3	0.2%	16.5	0.2%	3.3
Словения	7.3	0.1%	6.2	0.1%	-1.1
Дания	7.2	0.1%	8.9	0.1%	1.8
Белиз	24.7	0.3%	30.7	0.3%	6.0
Ливан	5.6	0.1%	5.8	0.1%	0.2
Норвегия	11.4	0.1%	11.1	0.1%	-0.2
Португалия	8.2	0.1%	9.4	0.1%	1.2
други	132.0	1.7%	176.7	1.8%	44.7
Общо	7616.6	100.0%	9968.5	100.0%	2351.9

* Не включва задълженията по търговски кредити и облигационни заеми. Предварителни данни, публикуват се за тримесечие и обхващат и фирмите с държавно/общинско участие.

Отраслова структура на външния дълг на Други сектори*
декември 2007 – декември 2008 г.**

	остатък към:				Промяна млн. евро
	31.XII.2007 г.		31.XII.2008 г.		
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	
Добивна промишленост	33.2	0.4%	83.7	0.8%	50.5
Други дейности, обслужващи обществото и личността	45.2	0.6%	73.8	0.7%	28.6
Държавно управление и отбрана, задължително обществено осигуряване	42.0	0.6%	77.6	0.8%	35.6
Образование	7.9	0.1%	7.5	0.1%	-0.3
Операции с недвижимо имущество, наемодателна дейност и бизнесуслуги	1372.1	18.0%	1762.6	17.7%	390.5
Преработваща промишленост	728.1	9.6%	855.5	8.6%	127.4
Издателска и полиграфическа дейност; тиражиране на записани носители	7.1	0.1%	5.2	0.1%	-1.9
Производство и леене на метали	182.2	2.4%	165.4	1.7%	-16.7
Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета	0.4	0.0%	0.6	0.0%	0.3
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	26.8	0.4%	30.2	0.3%	3.4
Производство на дървесна маса, хартия, картон и изделия от хартия и картон	54.4	0.7%	48.6	0.5%	-5.8
Производство на електрически машини и апарати, неklasифицирани другаде	15.3	0.2%	24.4	0.2%	9.1
Производство на изделия от каучук и пластмаси	12.2	0.2%	31.7	0.3%	19.5
Производство на канцеларска и електронно-изчислителна техника	2.1	0.0%	2.2	0.0%	0.0
Производство на кокс, рафинирани нефтопродукти и ядрено гориво	0.0	0.0%	43.8	0.4%	43.8
Производство на лицеви кожи; производство на изделия за пътуване, сарашки изделия и обувки	1.2	0.0%	1.1	0.0%	-0.1
Производство на машини, оборудване и домакински уреди	31.7	0.4%	32.3	0.3%	0.6
Производство на мебели; производство, неklasифицирано другаде	4.9	0.1%	3.2	0.0%	-1.7
Производство на медицински, прецизни и оптични апарати и инструменти	1.0	0.0%	1.1	0.0%	0.1
Производство на метални изделия, без машини и оборудване	9.3	0.1%	8.4	0.1%	-0.8
Производство на облекло, вкл. кожено; обработка на кожухарски кожи	17.2	0.2%	16.6	0.2%	-0.6
Производство на превозни средства, без автомобили	11.7	0.2%	15.7	0.2%	3.9
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	104.7	1.4%	99.0	1.0%	-5.8
Производство на радио-, телевизионна и далекосъобщителна техника	23.7	0.3%	1.2	0.0%	-22.5
Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло	22.0	0.3%	73.1	0.7%	51.1
Производство на тютюневи изделия	29.5	0.4%	51.6	0.5%	22.1
Производство на химични продукти	46.5	0.6%	60.1	0.6%	13.7
Производство на хранителни продукти и напитки	123.9	1.6%	139.8	1.4%	15.9
Рециклиране на отпадъци	0.1	0.0%	0.1	0.0%	0.0
Рибно стопанство	0.2	0.0%	0.2	0.0%	0.0
Селско, ловно и горско стопанство	55.6	0.7%	69.7	0.7%	14.2
Снабдяване с електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	1511.8	19.8%	1958.4	19.6%	446.6
Строителство	581.2	7.6%	682.2	6.8%	101.1
Транспорт, складиране и съобщения	644.8	8.5%	945.6	9.5%	300.8
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и на стоки за домакинството	731.8	9.6%	866.4	8.7%	134.6
Търговия на дребно, без търговията на дребно с автомобили и мотоциклети	209.8	2.8%	260.0	2.6%	50.2
Търговия на едро и търговско посредничество, без търговия с автомобили и мотоциклети	433.4	5.7%	507.9	5.1%	74.5
Търговия, техническо обслужване и ремонт на автомобили и мотоциклети; търговия на дребно с горива и смазочни материали	88.6	1.2%	98.5	1.0%	9.9
Финансово посредничество	1147.2	15.1%	1546.5	15.5%	399.3
Хотели и ресторанти	260.2	3.4%	285.2	2.9%	25.0
Хуманно здравеопазване и социални дейности	1.0	0.0%	2.4	0.0%	1.3
Домакинства с наети на работа лица	454.3	6.0%	751.1	7.5%	296.7
ОБЩО	7616.6	100.0%	9968.5	100.0%	2351.9

* Не включва задълженията по търговски кредити и облигационни заеми. Предварителни данни, публикуват се за тримесечие и обхващат и фирмите с държавно/общинско участие.

** Съгласно Националната класификация на икономическите дейности НКИД - 2003.

Отрасловото разпределение на кредитите е извършено на база на регистрацията по БУЛСТАТ на кредитополучателите.

Лихвена структура на финансовия дълг на Други сектори*

Видове кредити	2007						2008								
	XII			III			VI			IX			XII		
	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо
С фиксиран лихвен процент	12.5%	11.3%	23.8%	11.9%	10.9%	22.8%	11.9%	10.6%	22.5%	12.2%	10.1%	22.3%	12.0%	9.8%	21.8%
С плаващ лихвен процент	31.4%	23.4%	54.9%	31.4%	23.6%	55.0%	31.8%	24.6%	56.3%	31.6%	23.5%	55.1%	32.4%	23.8%	56.2%
С друг вид лихвен процент**	9.6%	4.0%	13.6%	11.2%	4.0%	15.1%	10.8%	3.5%	14.3%	11.9%	4.0%	15.9%	11.4%	4.0%	15.5%
Безлихвени	1.7%	6.0%	7.7%	1.6%	5.4%	7.0%	1.6%	5.2%	6.8%	1.6%	5.1%	6.7%	1.6%	5.0%	6.6%
ОБЩО	55.2%	44.8%	100.0%	56.1%	43.9%	100.0%	56.1%	43.9%	100.0%	57.3%	42.7%	100.0%	57.4%	42.6%	100.0%

* Не включва задълженията на Други сектори по облигации, търговски и револвиращи кредити, по вътрешнофирмени кредити, гарантирания дълг на фирмите и отчетените пряко от домакинствата техни задължения. Публикуват се тримесечни данни.

** Обхваща видове схеми на лихвени плащания, при които се използва повече от една ставка на лихвения процент или при които в момента на регистрацията на кредита лихвения процент не може да бъде определен.

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	XI										XII		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2007	2008	2008	2008	2008	2009
Брутен външен дълг¹	10768.9	10640.6	12658.5	15506.9	20674.3	28952.7	36729.8	28090.8	37417.8	28952.7	36729.8	28513.9	36438.6
Външен дълг на публичния сектор, млн. евро ²	7960.6	7047.9	6585.2	5197.6	4547.3	4092.3	4104.4	4131.3	4116.2	4092.3	4104.4	4145.1	4047.1
Външен дълг на частния сектор, млн. евро ³	2808.3	3592.7	6073.2	10309.3	16127.0	24860.4	32625.3	23959.4	33301.6	24860.4	32625.3	24368.8	32391.6
Брутен външен дълг (% от БВП ⁵)	65.0	60.1	63.8	70.9	81.9	100.2	107.7	97.2	109.7	100.2	107.7	83.6	99.4
Публичен и публичногарантиран външен дълг (% от БВП)	48.1	39.8	33.2	23.8	18.0	14.2	12.0	14.3	12.1	14.2	12.0	12.1	11.0
Частен негарантиран външен дълг (% от БВП)	17.0	20.3	30.6	47.1	63.9	86.0	95.6	82.9	97.6	86.0	95.6	71.4	88.4
Брутен външен дълг (% от износ на СНФУ) ⁶	126.1	112.5	111.6	119.0	127.6	158.6							
Краткосрочен дълг/брутен външен дълг (%)	14.1	14.3	19.3	25.4	30.1	32.6	36.2	32.0	37.2	32.6	36.2	30.6	36.2
Краткосрочен външен дълг (% от БВП)	9.1	8.6	12.3	18.0	24.7	32.7	38.9	31.1	40.8	32.7	38.9	25.6	36.0
Обслужване на brutния външен дълг¹													
Обслужване на brutния външен дълг, млн. евро ⁷	1403.1	1333.4	2621.1	6028.0	4674.4	6264.3	7349.9	5576.2	6486.3	6264.3	7349.9	1160.3	801.4
Платени главници, млн. евро	1026.6	966.6	2271.2	5635.9	4212.8	5624.7	6620.8	5002.0	5835.0	5624.7	6620.8	1031.2	703.6
Платени лихви, млн. евро	376.6	366.8	349.8	392.1	461.5	639.6	729.1	574.2	651.2	639.6	729.1	129.1	97.8
Обслужване на външния дълг на публичния сектор, млн. евро ³	995.6	737.2	1473.9	2429.0	1105.5	1188.4	1152.5	1046.9	1053.5	1188.4	1152.5	92.6	252.9
Платени главници, млн. евро	660.5	424.3	1182.9	2138.1	865.1	935.8	918.6	820.5	841.3	935.8	918.6	17.4	185.4
Платени лихви, млн. евро	335.1	312.9	291.0	290.9	240.4	252.5	233.8	226.3	212.2	252.5	233.8	75.2	67.5
Обслужване на външния дълг на частния сектор, млн. евро ⁴	407.6	596.2	1147.2	3599.0	3568.8	5076.0	6197.4	4529.3	5432.8	5076.0	6197.4	1067.7	548.5
Платени главници, млн. евро	366.1	542.2	1088.4	3497.9	3347.7	4688.9	5702.1	4181.5	4993.8	4688.9	5702.1	1013.8	518.2
Платени лихви, млн. евро	41.5	53.9	58.8	101.2	221.1	387.1	495.3	347.8	439.0	387.1	495.3	53.9	30.3
Обслужване на brutния външен дълг (% от БВП)	8.5	7.5	13.2	27.5	18.5	21.7	21.5	19.3	19.0	21.7	21.5	3.4	2.2
Обслужване на brutния външен дълг (% от износ на СНФУ)	16.4	14.1	23.1	46.3	28.9	34.3	35.6	33.1	33.4	34.3	35.6	83.9	75.7
Платежен баланс¹													
(млн. евро)													
Текуща сметка	-402.5	-972.3	-1306.9	-2705.7	-4652.5	-7267.4	-8634.2	-6179.0	-7766.7	-7267.4	-8634.2	-806.8	-439.7
Търговско салдо ⁸	-1878.0	-2425.6	-2953.5	-4409.7	-5562.3	-7245.3	-8758.3	-6438.5	-8112.9	-7245.3	-8758.3	-607.8	-339.3
Износ FOB	6062.9	6668.2	7984.9	9466.3	12011.9	13511.9	15277.5	12402.4	14327.4	13511.9	15277.5	1114.6	811.8
Износ FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	6.1	10.0	19.7	18.6	26.9	12.5	13.1	12.4	15.5	12.5	13.1	28.2	-27.2
Внос FOB	7940.9	9093.8	10938.4	13876.1	17574.1	20757.2	24035.8	18840.9	22440.3	20757.2	24035.8	1722.4	1151.1
Внос FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	6.0	14.5	20.3	26.9	26.7	18.1	15.8	19.1	19.1	18.1	15.8	19.1	-33.2
Текуща и капиталова сметка	-402.6	-972.5	-1143.5	-2470.2	-4472.5	-7855.7	-8356.9	-6844.0	-7512.6	-7855.7	-8356.9	-806.2	-288.7
Капиталова и финансова сметка	1842.8	2324.9	2458.3	4213.6	7247.3	12606.6	11426.9	11596.7	11744.7	12606.6	11426.9	524.8	-483.4
Финансова сметка	1842.9	2325.1	2294.9	3978.1	7067.3	13194.9	11149.5	12261.7	11490.6	13194.9	11149.5	524.3	-634.4
Преки инвестиции в България ⁹	980.0	1850.5	2735.9	3152.1	6158.4	8487.9	6163.0	7523.9	5801.2	8487.9	6163.0	329.2	206.2
Преки инвестиции в България/дефицит на текущата сметка (%)	243.5	190.3	209.3	116.5	132.4	116.8	71.4	121.8	74.7	116.8	71.4	40.8	46.9
Портфейлни инвестиции - активи ¹⁰	227.2	-69.2	-51.9	-72.5	-402.1	-190.4	-220.8	-54.6	-209.9	-190.4	-220.8	99.6	-61.9
Портфейлни инвестиции - пасиви ¹⁰	-325.9	-121.8	-435.6	-1054.6	581.6	-389.1	-292.3	-278.4	-392.4	-389.1	-292.3	-2.4	-179.6
Други инвестиции - активи ¹⁰	331.8	228.8	-1366.7	-30.7	-2349.0	537.3	288.5	892.4	668.0	537.3	288.5	736.8	-234.7
Други инвестиции - пасиви ¹⁰	658.7	460.1	1897.0	1909.4	3215.2	4953.6	5689.2	4345.6	6085.5	4953.6	5689.2	-617.2	-358.2
(% от БВП)													
Текуща сметка	-2.4	-5.5	-6.6	-12.4	-18.4	-25.1	-25.3	-21.4	-22.8	-25.1	-25.3	-2.4	-1.2
Търговско салдо	-11.3	-13.7	-14.9	-20.2	-22.0	-25.1	-25.7	-22.3	-23.8	-25.1	-25.7	-1.8	-0.9
Износ FOB	36.6	37.7	40.2	43.3	47.6	46.8	44.8	42.9	42.0	46.8	44.8	3.3	2.2
Внос FOB	47.9	51.4	55.1	63.4	69.6	71.8	70.4	65.2	65.8	71.8	70.4	5.0	3.1
Услуги, нето	3.1	3.1	3.3	3.7	3.7	2.6	2.4	3.0	2.5	2.6	2.4	-0.4	-0.2
Пътувания, нето	2.6	3.3	3.5	4.1	3.5	3.3	2.7	3.3	2.7	3.3	2.7	-0.1	-0.1
Доход, нето	2.4	1.6	1.2	0.3	-2.7	-3.8	-3.5	-3.1	-3.0	-3.8	-3.5	-0.1	-0.1
Текущи трансфери, нето	3.4	3.5	3.7	3.7	2.7	1.2	1.5	1.0	1.5	1.2	1.5	0.0	0.0

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Текуща и капиталова сметка	-2.4	-5.5	-5.8	-11.3	-17.7	-27.2	-24.5	-23.7	-22.0	-27.2	-24.5	-24.5	-24.5	-24.5	-24.5	-24.5	-24.5
Капиталова и финансова сметка	11.1	13.1	12.4	19.3	28.7	43.6	33.5	40.1	34.4	43.6	33.5	33.5	33.5	33.5	33.5	33.5	33.5
Финансова сметка	11.1	13.1	11.6	18.2	28.0	45.7	32.7	42.4	33.7	45.7	32.7	32.7	32.7	32.7	32.7	32.7	32.7
Преки инвестиции в България	5.9	10.5	13.8	14.4	24.4	29.4	18.1	26.0	17.0	29.4	18.1	18.1	18.1	18.1	18.1	18.1	18.1
Портфейлни инвестиции - активи	1.4	-0.4	-0.3	-0.3	-1.6	-0.7	-0.6	-0.2	-0.6	-0.7	-0.6	-0.6	-0.6	-0.6	-0.6	-0.6	-0.6
Портфейлни инвестиции - пасиви	-2.0	-0.7	-2.2	-4.8	2.3	-1.3	-0.9	-1.0	-1.2	-1.3	-0.9	-0.9	-0.9	-0.9	-0.9	-0.9	-0.9
Други инвестиции - активи	2.0	1.3	-6.9	-0.1	-9.3	1.9	0.8	3.1	2.0	1.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
Други инвестиции - пасиви	4.0	2.6	9.6	8.7	12.7	17.1	16.7	15.0	17.8	17.1	16.7	16.7	16.7	16.7	16.7	16.7	16.7
Други индикатори ¹¹																	
Брутни външни активи, млн. евро ¹²	6896.1	7203.3	9482.3	10689.4	14146.7	17026.8	17368.2	16724.7	18684.5	17026.8	17368.2	17368.2	15924.7	17110.3	17110.3	17110.3	17110.3
Резервни активи на БНБ, млн. евро ¹³	4574.8	5308.6	6770.4	7370.3	8926.4	11936.6	12713.1	12032.7	14320.7	11936.6	12713.1	12713.1	11679.6	12122.6	12122.6	12122.6	12122.6
Чуждестранни активи на БНБ, млн. евро	1944.5	1535.2	2288.4	2773.2	4227.1	4026.3	3909.0	3543.9	3617.7	4026.3	3909.0	3909.0	3181.2	4241.8	4241.8	4241.8	4241.8
Депозити на нефинансовия сектор в чужбина, млн. евро ¹⁴	376.8	359.5	423.6	545.9	993.2	1063.8	746.0	1148.2	746.0	1063.8	746.0	746.0	1063.8	746.0	746.0	746.0	746.0
Нетен външен дълг, млн. евро ¹⁵	3872.8	3437.3	3176.1	4817.5	6527.6	11925.9	19361.6	11366.1	18733.3	11925.9	19361.6	19361.6	12589.1	19328.3	19328.3	19328.3	19328.3
Нетен външен дълг (% от БВП)	23.4	19.4	16.0	22.0	25.9	41.3	56.7	39.3	54.9	41.3	56.7	56.7	36.9	52.7	52.7	52.7	52.7
Резервни активи на БНБ/внос на СНФУ (в месеци)	5.6	5.7	6.0	5.3	5.1	5.8	5.3	5.9	5.9	5.8	5.3	5.3	5.5	8.3	8.3	8.3	8.3
Резервни активи на БНБ/краткосрочен дълг (%)	301.9	348.1	277.3	187.4	143.3	126.3	95.7	133.9	102.8	126.3	95.7	95.7	133.8	91.9	91.9	91.9	91.9
Резервни активи на БНБ/валутни депозити (%) ¹⁶	196.8	213.6	257.9	221.3	206.9	202.1	179.0	211.1	206.7	202.1	179.0	179.0	193.3	165.4	165.4	165.4	165.4
Номинален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁷	121.6	126.8	127.9	124.1	126.4	127.5	131.2	127.7	128.0	127.5	131.2	127.5	127.9	132.3	132.3	132.3	132.3
Реален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁸	131.4	140.0	141.7	141.5	149.0	162.0	173.7	161.3	169.8	162.0	173.7	162.0	173.7	177.3	177.3	177.3	177.3

¹ Предварителни данни за 2008 г. и 2009 г. Данните, които отразяват потоци, обхващат периода от началото на годината до края на отчетния месец, а тези, които представляват размер (салдо), са към края на отчетния месец.

² Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода. Включително външните задължения на страната по търговски кредити, по получени аванси и към доставчици.

³ Източник: Министерството на финансите, Българската народна банка, банките, местните компании.

⁴ Източник: банките, местни компании.

⁵ В изчисляването на индикаторите, в които участва брутен вътрешен продукт (БВП), са използвани следните данни:

брутен вътрешен продукт за 2008 г. (предварителни данни на НСИ), в размер на 34 117.5 млн. евро и (оценка на БНБ) за 2009 г. - 36 659 млн. евро.

⁶ Стоки и нефакторни услуги. Индикаторът се изчислява на годишна база.

⁷ Фактически плащания. Данните са преизчислени по средномесечен курс на съответните валути. Не се включват плащанията по револвиращи кредити.

⁸ Предварителни данни за 2008 г. За 2009 г. предварителни данни на НСИ към 6 март 2009 г., които включват данни от системата „ИНТРАСТАТ“.

⁹ Данни от ЕС и данни от митнически декларации за страните извън ЕС.

¹⁰ Данни от фирми с чуждестранно участие. Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, банките и др.

¹¹ Предварителни данни за 2008 г. и 2009 г.

¹² Знак (+) означава увеличение на активи и намаление на пасиви, а знак (-) намаление на активи и увеличение на пасиви. Включително финансови деривати.

¹³ Източник на данни за паричните агрегати, активите на банките и валутните депозити: Гръцка статистика (януари 2009 г.).

¹⁴ Включва резервните активи на БНБ, активите на банките в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

¹⁵ Включва монетарно и немонетарно злато. Източник: управление „Емисионно“

¹⁶ Източник: Банка за международни разплащания - Базел. За 2009 г. са използвани последните публикувани данни – за септември 2008 г.

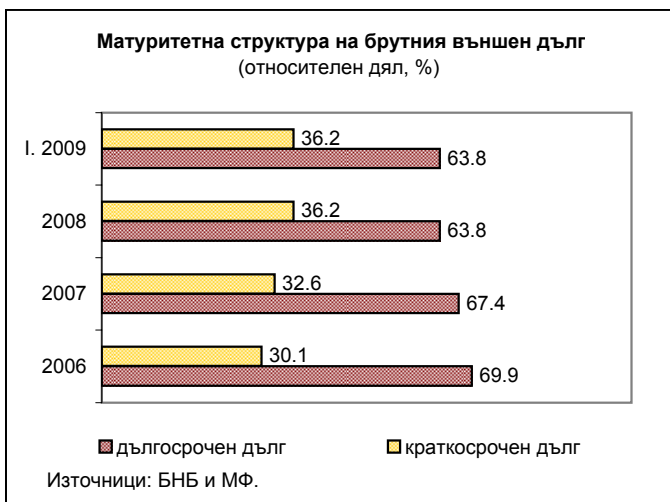
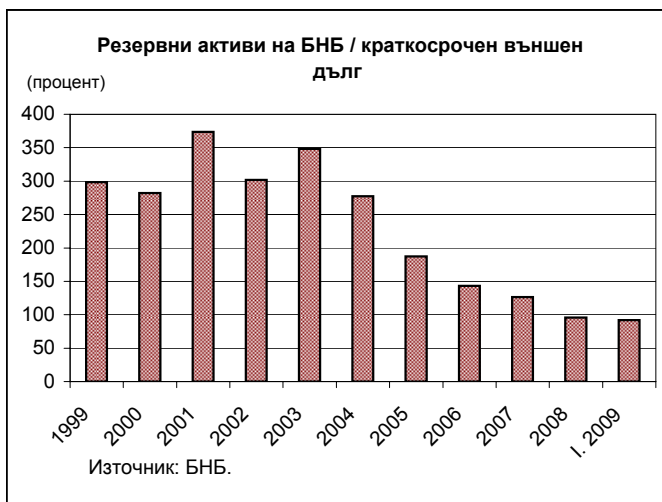
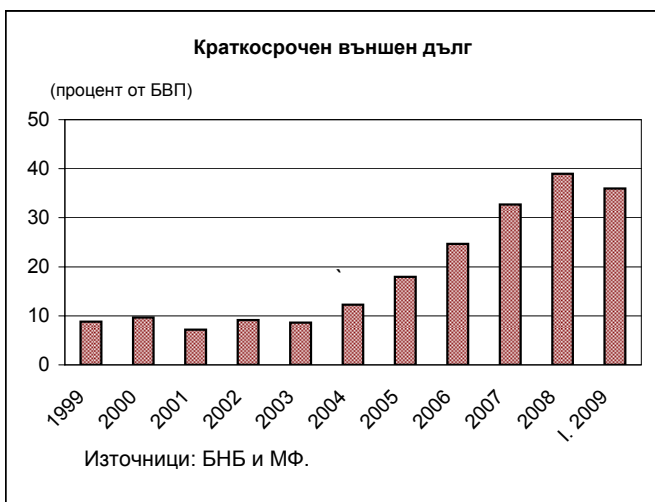
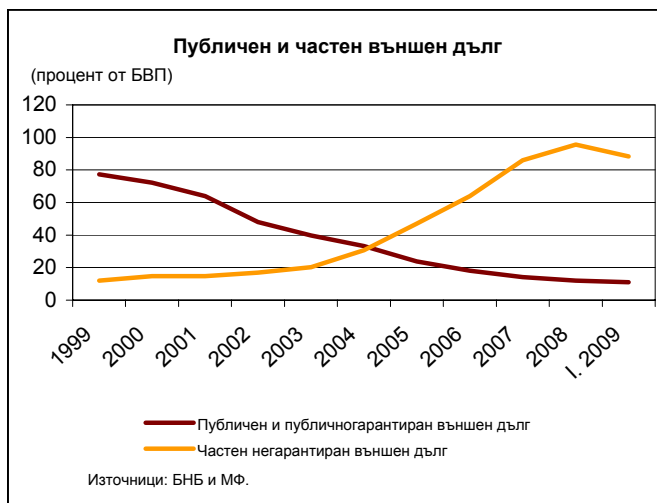
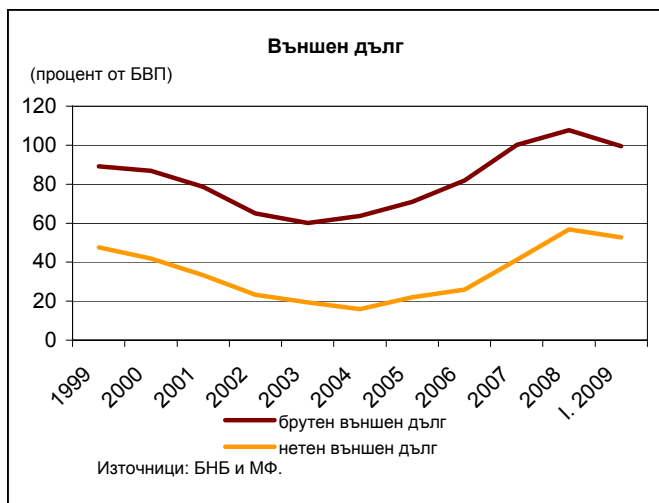
¹⁷ Разлика между размера на брутният външен дълг и размера на брутният депозити на населението и нефинансовия сектор.

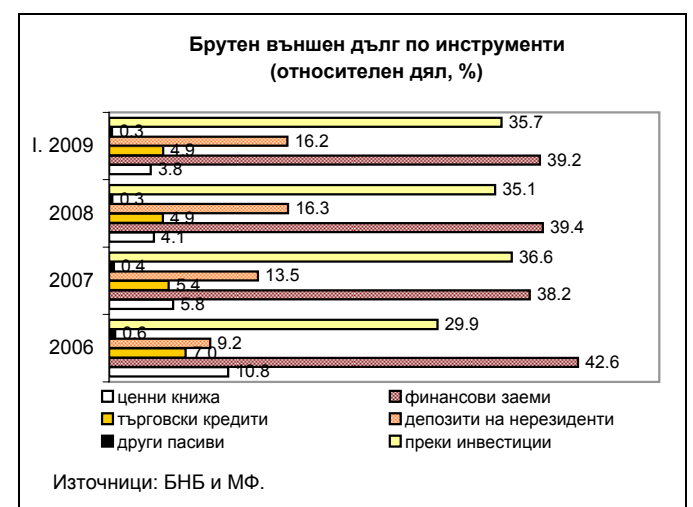
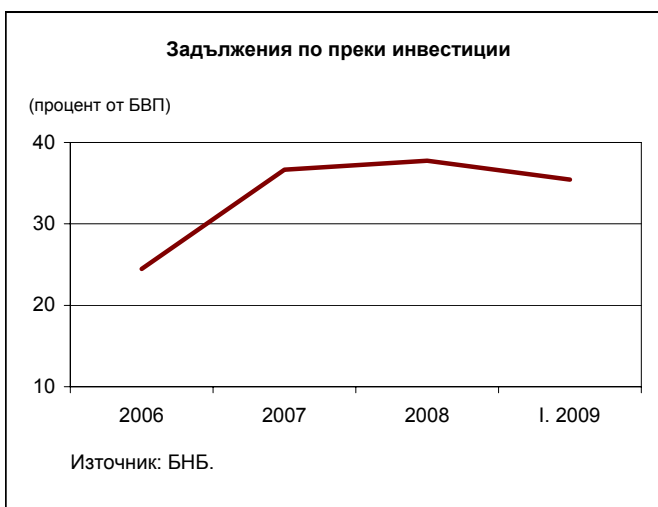
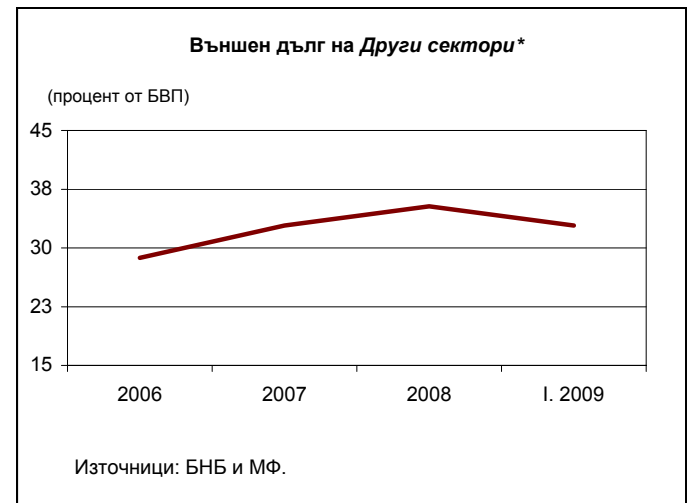
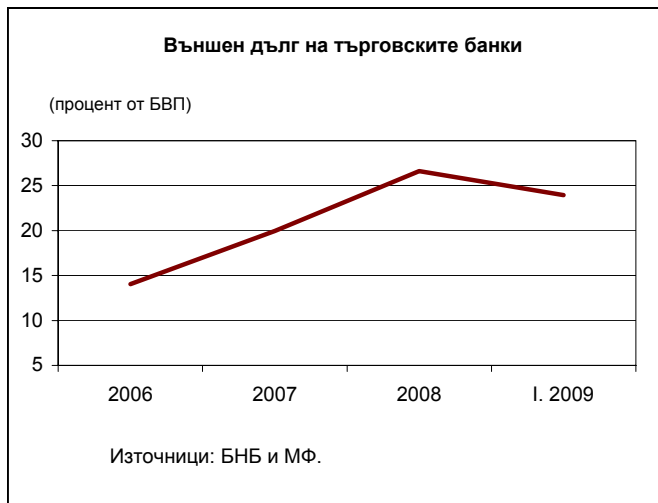
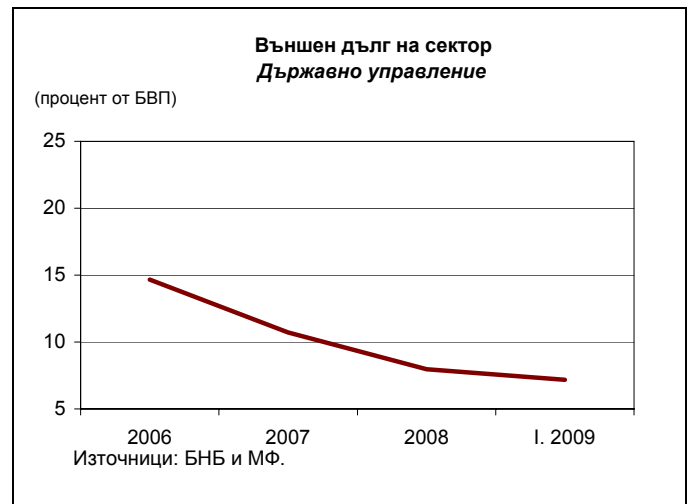
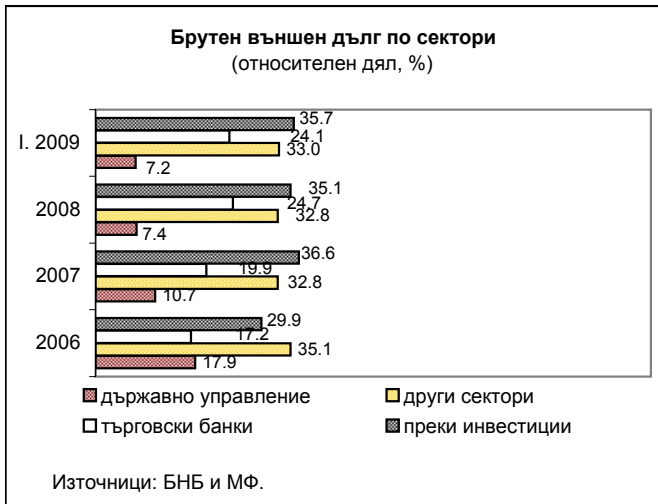
¹⁸ Валутни депозити на населението и нефинансовия сектор.

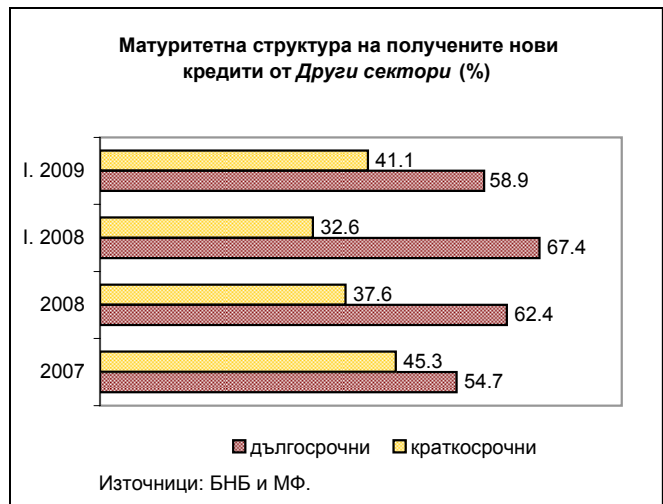
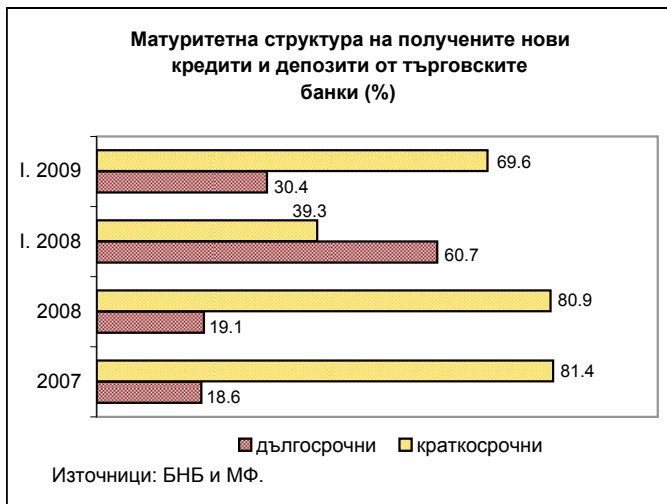
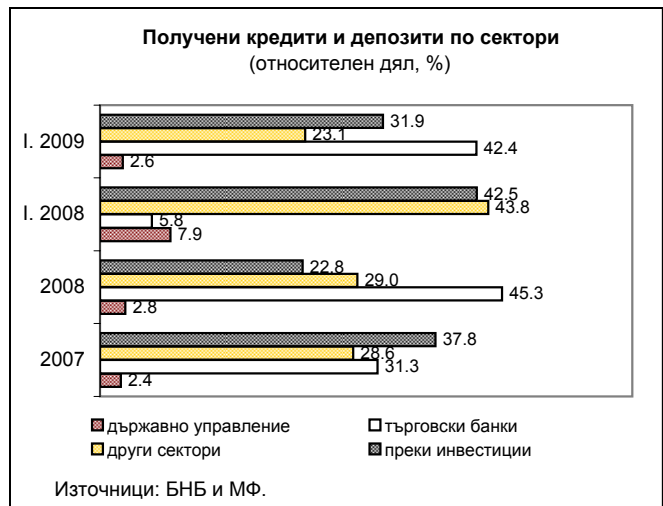
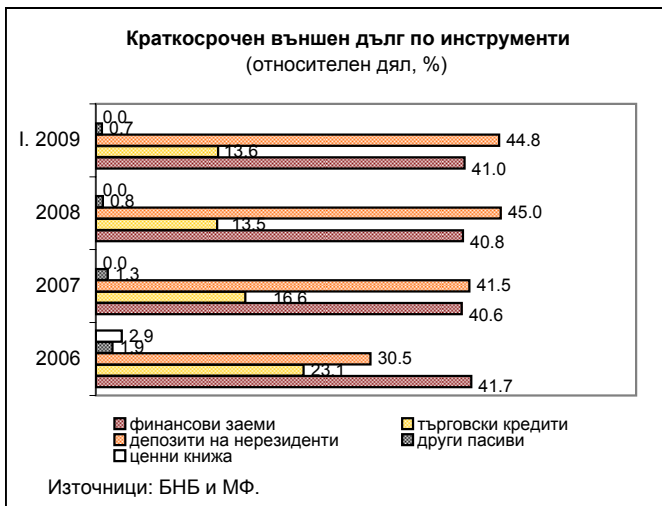
¹⁹ Индексът е за съответния отчетен месец.

²⁰ Индексът е на база потребителски цени и е за съответния отчетен месец.

Индикатори на външния дълг

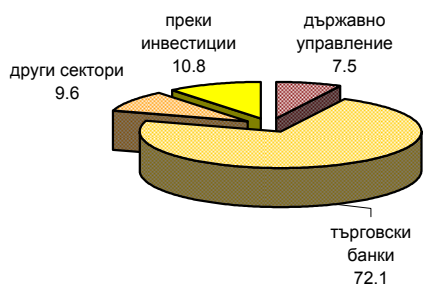

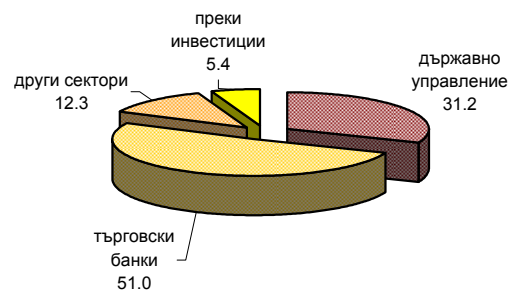
ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ 2008 г.)

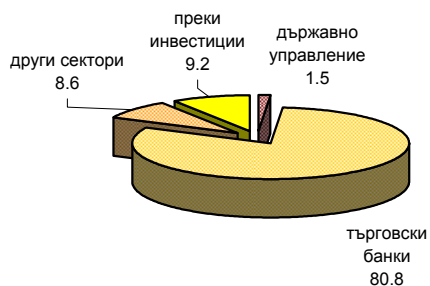
Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ 2009 г.)

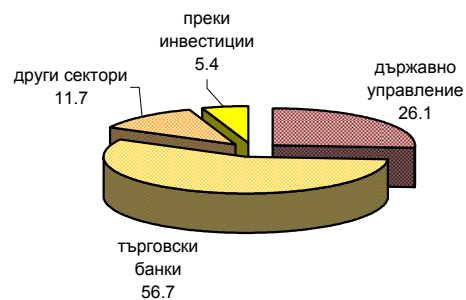
ОБСЛУЖВАНЕ НА ГЛАВНИЦИ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ 2008 г.)

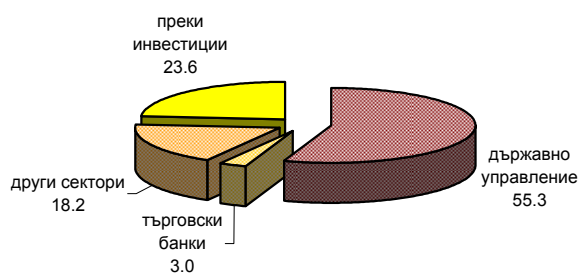
Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ 2009 г.)

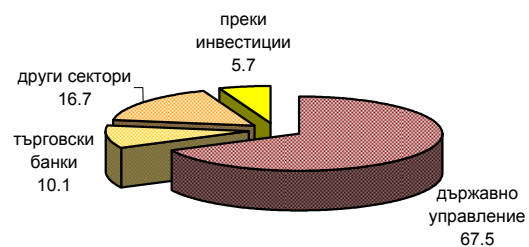
ОБСЛУЖВАНЕ НА ЛИХВИ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ 2008 г.)

Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ 2009 г.)

Източници: БНБ и МФ.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ ПО ОТЧИТАНЕТО НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ¹

При отчитане на brutния външен дълг на страната Българската народна банка (БНБ) се придържа към международните стандарти и изисквания, заложи в *Ръководство по статистика на външния дълг*, подготвено от няколко международни организации и издадено от МВФ², и в *„Ръководството по платежен баланс“*, МВФ, 5-о издание, 1993 г. Това осигурява, от една страна, международна съпоставимост на данните, а от друга – съпоставимост между информацията за външния дълг с тази на платежния баланс, на международната инвестиционна позиция и на националните сметки. Данните по brutния външен дълг са и важен източник на информация за определени статии на платежния баланс и на международната инвестиционна позиция.

Българската народна банка изготвя и разпространява месечни статистически данни за brutния външен дълг разпределен по институционални сектори.

Публикациите обхващат месечни данни относно: 1) размера на brutния външен дълг, 2) обслужване на brutния външен дълг, и 3) новополучените кредити и депозити. Тримесечно, с данните към края на отчетното календарно тримесечие се публикува и допълнителна информация по кредитори.

I. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ И СТАНДАРТИ

При изготвяне на статистическите данни по дълга БНБ се придържа към международната дефиниция на външния дълг – „Brutният външен дълг към даден момент представлява размерът на текущите и безусловни задължения, изискващи плащане(ия) на главница и/или лихва от дебитора в даден бъдещ момент, които се дължат на нерезиденти от резидентите на дадена икономика“³.

Основният критерий за включване на едно задължение към размера на външния дълг на страната е то да бъде емитирано от резидент и да се дължи на нерезидент⁴, без значение дали е емитирано на местните, или на международните финансови пазари. При трансакциите също се отчитат само сделки, осъществени между резидент и нерезидент. В таблиците по дълга БНБ отчита само размера на реално отпуснатите, а не на договорените траншовете.

Размерът на задълженията се отчита по номинална, а не по пазарна стойност, дори когато са налице търгуеми дългови инструменти. Brutният външен дълг на България се отчита в евро.

При съставяне на данните по дълга разделението между краткосрочен и дългосрочен дълг се базира на оригиналния, а не на остатъчния срок до падежа. В дългосрочния дълг се включват всички задължения с оригинален срок до падежа над 1 година, както и всички задължения по преки инвестиции⁵, а в краткосрочния – тези със срок на падежа 1 година или по-малко. Към размера на краткосрочния дълг се отнасят и просрочията на дължими лихви и главници.

¹ Актуализирани методологически бележки към 24 февруари 2009 г.

² *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, IMF, 2003 (Bank for International Settlements, The Commonwealth Secretariat, Eurostat, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, The Paris Club Secretariat, The United Nations Conference on Trade and Development, the World Bank)

³ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, стр. 7, параграф 2.3.

⁴ За дефинициите на резидент и нерезидент вж. „Ръководството по платежен баланс“, МВФ, 5-о издание, 1993 г., пар. 57 – 58.

⁵ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, параграф 3.14 и 7.5

II. КОМПОНЕНТИ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

А. По институционални сектори

Структурата на таблицата за размера на brutния външен дълг е в съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, подготвено от няколко международни организации и издадено от МВФ⁶.

При представянето на дълга основното разделение е по институционални сектори – държавно управление, централна банка, банки и други сектори. Задълженията свързани с преки инвестиции са публикувани на отделен ред, с оглед тяхната специфика. Класификацията по институционални сектори е в съответствие с *„Ръководството по платежен баланс“*, МВФ, 5-о издание, 1993 г. В рамките на всеки сектор задълженията са класифицирани според срочността им – краткосрочни и дългосрочни и по видове дългови инструменти.

Държавно управление

Дългът на сектор *Държавно управление* обхваща: 1) дълга на централното правителство, 2) дълга на местните органи на управление, 3) дълга на социално осигурителните фондове и 4) дълг на други институции с нестопанска цел, които се контролират и финансират от държавата. Дългът на банки и небанкови предприятия с повече от 50% държавна собственост, които функционират като предприятия със стопанска цел или т.нар. квази корпорации не се включва в размера на дълга на сектор *Държавно управление*, а към съответните институционални сектори – *Банки* или *Други сектори*. Дългът на сектор *Държавно управление* е дългосрочен и е представен по видове дългови инструменти. Основните подстатии са *Облигации* и *Заеми*. В статия *Заеми* се включват всички задължения на държавно управление, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. Към този раздел се отнасят също така и кредитите, отпуснати на правителството от МВФ. В подстатия *Облигации* се отчитат задължения на правителството по емитирани от него ценни книжа на международните финансови пазари, като в тази статия се записва целият размер на емисията. Частта от емисията (брейдиоблигациите, еврооблигациите и глобалните облигации), притежавана от резиденти към края на отчетния период, се отчита с отрицателен знак в статия *Облигации притежавани от резиденти*. В подстатия *Облигации* се отчитат и държавните ценни книжа и компенсаторните инструменти, емитирани от правителството на вътрешния пазар и закупени от нерезиденти.

Източници на данни: Основен източник на данни е *Регистърът на държавния и държавногарантирания дълг* на Министерството на финансите (до 31.XII.2002 г. източник на данни бе *Системата за регистриране, обслужване и управление на дълга* на Министерството на финансите и на Българската народна банка). Други източници на данни са дирекция „Депозитар на държавни и гарантирани от държавата дългове“ на БНБ, Централен депозитар АД и банките.

⁶ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, IMF, 2003, (Bank for International Settlements, The Commonwealth Secretariat, Eurostat, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, The Paris Club Secretariat, The United Nations Conference on Trade and Development, the World Bank)

Централна банка

В този сектор, в съответствие с международната методология по статистика на външния дълг, се включват заемите, отпуснати на БНБ. Данните са от *Регистъра на държавния и държавногарантирания дълг* на Министерството на финансите.

Банки

В краткосрочният дълг на банките се включват задълженията по краткосрочни заеми, получени от нерезиденти, депозитите на нерезиденти в местните банки, както и други пасиви към нерезиденти. В подстатия *Депозити* се включват както валутните, така и левовите депозити на нерезиденти в местни банки. При нетно нарастване на депозитите в банковата система това се отчита в таблица *Получени нови кредити и депозити*, а при нетно изтегляне на депозити – в таблицата за обслужване на външния дълг, като изплащане на главница по подстатия *Депозити*. В съответствие с *Ръководството по статистика на външния дълг* в размера на външния дълг не се включват депозитите, свързани с условни задължения⁷. Дългосрочният дълг на банките включва заеми и облигации, емитирани от банките и притежавани от нерезиденти.

Източници на данни: Информация за размера и трансакциите по външни заеми се получава месечно пряко от банките чрез статистическа форма за техните външни задължения. Източник на данните за *Депозити* и *Други задължения* на банките е отдел „Парична и банкова статистика“ в дирекция „Статистика“ на БНБ. Източник на информацията за размера на облигационните заеми, емитирани от банките и притежавани от нерезиденти е Централният депозитар.

Други сектори

Дългът на *Други сектори* обхваща външните задължения на търговските фирми от реалния сектор (включително заемите, за които има поети държавни гаранции и заемите на фирми с преобладаващо държавно участие) и на домакинствата.

В краткосрочният дълг на търговските фирми се включват задълженията по краткосрочни заеми, получени от нерезиденти, търговските заеми, както и други пасиви към нерезиденти. Дългосрочният дълг на търговските фирми включва заеми и облигации, емитирани от търговските фирми и притежавани от нерезиденти.

Източници: Информацията за финансовите заеми се събира посредством статистическата форма СПБ-4 – *Отчет за финансовите кредити между местни лица и чуждестранни лица*, която обхваща информация за размера и различните типове трансакции по кредита. Тъй като Валутният закон предвижда тримесечна отчетност на тези задължения, за първите два месеца на всяко тримесечие БНБ публикува данни за небанковите предприятия, които се базират както на предоставените от фирмите планове за погасяване на получените от тях заеми, така и на оценки. В подстатия *Търговски кредити* се отчитат съответните задължения на резиденти към нерезиденти⁸. Информацията за тези задължения се събира от БНБ посредством форма СПБ-6Б - *Отчет за задълженията на местни лица към чуждестранни лица*. Поради тримесечната отчетност по тази

⁷ *External Debt Statistics*, параграф 2.10.

⁸ За дефиницията на търговски кредит вж. „Ръководството по платежен баланс“, МВФ, 5-о издание, 1993, гл. XX, параграф 414, и „*External Debt Statistics*, глава 3, параграф 133.

форма, предвидена от Валутния закон, за първите два месеца на всяко тримесечие БНБ публикува оценки на търговските кредити. Информацията за задълженията на физическите лица към нерезиденти се събира от БНБ посредством годишна форма СПБ-8 - *Отчет за вземанията и задълженията на местни физически лица*.

Преки инвестиции: Вътрешнофирмени заеми

При представянето на брутните външни задължения според международната методология, задълженията на страната, свързани с вътрешнофирмено кредитиране са показани на отделен ред. (Задълженията във връзка с дялово участие (дялов капитал и реинвестирана печалба) с изключение на превилигирвани акции, които са дългов инструмент, не се включват във външния дълг.). Задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

Б. По кредитори

В съответствие със структурата, препоръчана от *Ръководството по статистика на външния дълг*, се подготвят и тримесечни таблици за размера на брутният външен дълг по сектори на кредиторите.

В. Публичен и публичногарантиран външен дълг и частен негарантиран външен дълг

В публичния и публичногарантиран външен дълг съгласно пар. 5.5-5.6 на *Ръководството по статистика на външния дълг* се включва дългът на сектор Държавно управление, на сектор Централна банка, на банките от публичния сектор, на нефинансовите предприятия от публичния сектор, както и публичногарантирания дълг на частния сектор. Частният негарантиран външен дълг обхваща дълга на банките и нефинансовите предприятия, който не е обхванат в публичния и публичногарантиран външен дълг. Данните са месечни.

III. ПЕРИОДИЧНОСТ, ЧЕСТОТА И СВОЕВРЕМЕННОСТ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

Българската народна банка съставя и публикува месечни данни за размера и обслужването на брутният външен дълг на страната, както и за новополучените кредити и депозити. Месечно се разпространяват и данни за индикаторите на външния сектор, включително и данни за индикаторите на външния дълг.

Българската народна банка публикува данните съгласно обявения календар. При необходимост от промяна на датата за публикуване банката информира потребителите минимум една седмица преди предварително определената дата.

IV. ПОЛИТИКА НА РЕВИЗИРАНЕ НА ДАННИТЕ

Политиката на Българската народна банка за ревизии на данните се базира на следните принципи:

1) Всяка месечна публикация включва ревизии на данните за предходните три месеца, а всяка тримесечна публикация включва ревизии на месечните данни за цялата текуща година.

2) При наличие на текущи промени в резултат на събрана допълнителна информация, както и поради елиминирането на грешки Българската народна банка своевременно информира потребителите посредством месечните прессъобщения и чрез бележките към таблиците на brutния външен дълг.

3) Когато се правят значителни ревизии в резултат на промени в методологията за отчитане на определени компоненти на brutния външен дълг или по други причини, с цел да улесни своите потребители, Българската народна банка информира предварително за предстоящите промени.

V. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Българската народна банка публикува месечните данни за brutния външен дълг на своята интернет страница – <http://www.bnb.bg>. Данните се публикуват и в месечния „Информационен бюлетин“, и в полугодишните и годишните официални отчети на банката. Данните се предоставят едновременно на всички потребители.

VI. КОНТАКТИ

Въпроси по методологията, прилагана от Българската народна банка, или относно публикуваните данни за brutния външен дълг можете да изпращате на Емил Димитров, директор на дирекция „Статистика“, и на Лиляна Ел Хаддад, началник на отдел „Платежен баланс и външен дълг“, по електронна поща на адрес Dimitrov.E@bnbank.org и Elhaddad.L@bnbank.org или по поща на следния адрес:

Българска народна банка
Отдел „Платежен баланс и външен дълг“
пл. „Княз Александър I“ № 1
1000 София
БЪЛГАРИЯ

**Информацията за външния сектор, подготвена от
отдел „Платежен баланс и външен дълг“ и публикувана на интернет страницата
на БНБ (<http://www.bnb.bg>), по позиции: ***

Статистика

Макроикономически индикатори

Индикатори на външния сектор

Външен сектор

Валутни курсове

- Реални ефективни валутни курсове
 - Дефлатор – индекс на потребителските цени
 - Месечни данни
 - Тримесечни данни
 - Годишни данни
 - Дефлатор – индекс на единица разход за труд
 - Тримесечни данни
 - Методологически бележки

Платежен баланс

- Прессъобщения
- Издание „Платежен баланс на България“ (януари 2009 г.)
- Търсене по период и валута – аналитично представяне
- Търсене по период и валута – стандартно представяне
- Методология на статистиката на платежния баланс
 - Концепция за аналитично и стандартно представяне на платежния баланс
 - Методологически бележки
 - Методология
 - за оценка на вноса по цени FOB и за приходите и разходите за товарен транспорт*
 - Методология
 - за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост*
- Контакти

Външна търговия

- Износ
 - Данни в евро (1995 – 2008 г.)

* Към 25 март 2009 г.

Търсене на данни:

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2008 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2008 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

▪ Внос

Данни в евро (1995 – 2008 г.)

Търсене на данни (по период):

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2008 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2008 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

Методологически бележки

- **Съобщение за външната търговия** (от 16 януари 2007 г.)
- Съобщение (от 18 май 2007 г.)

За обхвата и качеството на данните за вноса и износа

Международна инвестиционна позиция

- Годишни данни 1999 – 2007 г.
- Тримесечни данни 2004 – 2008 г.
- Методологически бележки

Преки инвестиции

- Преки инвестиции
 - 2008 г.
- Преки чуждестранни инвестиции в България

Поток:

- Годишни данни

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2008 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2008 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2008 г.

- Тримесечни данни

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2008 г.

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2008 г.
- Месечни данни
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2009 г.

Размер:

- Годишни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1999 – 2007 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2007 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1999 – 2007 г.
- Тримесечни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2008 г.

Методология за отчитане на преките чуждестранни инвестиции в страната

- Преки инвестиции на България в чужбина

Поток:

- Годишни данни
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1997 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2008 г.
- Тримесечни данни
- Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2008 г.
 - Поток на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2008 г.
- Месечни данни
- Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2009 г.

Размер:

- Годишни данни
- Размер на преките инвестиции, по вид инвестиция: 2001 – 2007 г.
 - Размер на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2007 г.
- Тримесечни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2008 г.

Брутен външен дълг

- Прессъобщения
- Издание „Брутен външен дълг на България“ (януари 2009 г.)
- *Размер на брутния външен дълг*

По сектори*

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)
- Географска структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – декември 2008 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)
- Отраслова структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – декември 2008 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)

По инструменти*

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

По кредитори*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни, в млн. евро)

*Данните за предходни периоди ще бъдат публикувани допълнително.

- *Обслужване на brutния външен дълг*

По сектори

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Получени нови кредити и депозити*

По сектори

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Валутна структура на brutния външен дълг*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни)

- Методологически бележки

- Контакти

Рамка за международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута

- Част I. Официални резервни активи и други активи в чуждестранна валута
- Част II. Безусловно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част III. Условно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част IV. Аналитични позиции
- Методологически бележки

Нормативни документи и статистически форми

- Нормативни документи
 - Закон за БНБ
 - Валутен закон
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Методологически указания (март 2005 г.)

- Статистически форми
 - Търговски банки
 - Методологически указания (март 2005 г.)
 - Методологически указания за предоставяне от банките на информация за статистиката на платежния баланс – март 2005 г.
 - Допълнения към методологическите указания за форми Б-8 и Б-9
 - Форма Б-4. Дългови ценни книжа на местни лица, емитирани на международните финансови пазари
 - Форма Б-6. Структура на операциите
 - Форма Б-7. Отчет за финансовите кредити, получени от или предоставени на чуждестранни лица
 - Форма Б-8. Ценни книжа и доход от ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от банката
 - Форма Б-9. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от клиенти на банката
 - Въпроси и отговори към методологически указания (март 2005 г.)
 - Инструкция за събиране и обработка на информация от банките за статистиката на платежния баланс
 - Икономически кодове за класифициране на операциите за целите на статистиката на платежния баланс
 - Въпроси и отговори към инструкцията за събиране и обработка на информация от банките
 - Първични дилъри на ДЦК
 - Форма ДЦК. Справка за ДЦК, притежавани от местни и чуждестранни инвеститори
 - Методологически указания за попълване на Форма ДЦК
 - Инвестиционни посредници
 - Форма ИП. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от инвестиционния посредник и негови клиенти
 - Методологически указания за попълване на Форма ИП
- Фирми
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Декларации
 - Декларация – Форма СПБ-1 и указания за попълване

- Декларация – Форма СПБ–2 и указания за попълване
- Декларация – Форма СПБ–3 и указания за попълване
- Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
- Отчетни форми
 - Отчетни форми по Наредба № 27
 - Форма СПБ–4 (Приложение № 6 към чл. 9, ал. 1, т. 1) Отчет за финансовите кредити между местни и чуждестранни лица
 - Форма СПБ–5 (Приложение № 7 към чл. 9, ал. 1, т. 2) Отчет за движението по сметки в чуждестранни банки
 - Кодове и класификация на постъпленията и плащанията към Форма СПБ–5
 - Форма СПБ–6А (Приложение № 8 към чл. 9, ал. 1, т. 3) Отчет за вземанията на местни лица от чуждестранни лица
 - Форма СПБ–6Б (Приложение № 9 към чл. 9, ал. 1, т. 4) Отчет за задълженията на местни лица към чуждестранни лица
 - Форма СПБ–7 (Приложение № 10 към чл. 10) Отчет за извършени преки инвестиции в чужбина
 - Отчетни форми по чл. 8 от Валутния закон
 - Форма ПЧИ – Преки чуждестранни инвестиции по тримесечия и указания за попълване
- Въпроси и отговори
- Физически лица
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
 - Отчетни форми
 - Въпроси и отговори (предстои да бъдат публикувани)
- Нотариуси и съдии по вписванията
 - Отчетна форма